

Bryssel, 5. kesäkuuta 2025
(OR. en)

9932/25

ENV 476
CLIMA 195
AGRI 251
FORETS 36
ENER 217
TRANS 226
IND 172
SAN 306

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	5. kesäkuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2025) 280 final
Asia:	KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE Euroopan vesiresilienssi-strategia

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 280 final.

Liite: COM(2025) 280 final

Bryssel 4.6.2025
COM(2025) 280 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Euroopan vesiresilienssistrategia

Euroopan vesiresilienssistrategia

1. JOHDANTO JA TAUSTAA

Vesi on elämän edellytys. Ihmiset, useimmat lajit ja luonto, joka ympäröi meitä ja josta olemme riippuvaisia, eivät voi selviytyä ilman vettä. Ympäristömme, taloutemme, ruokajärjestelmämme, energiaturvallisuutemme sekä elämänlaatumme tukeutuvat oikeanlaatuiseen veden vakaaseen tarjontaan.

Nykytilanteessa emme kuitenkaan voi enää pitää vettä itsestäänselvyytenä. Tällä on vaikutuksia kansalaisiin, liike-elämään ja ympäristöön. Ilmastomuutoksen myötä Eurooppa lämpenee nopeammin kuin mikään muu maanosa. Äärimmäiset helteet, katastrofiset tulvat, pitkittyneet kuivuuskaudet ja metsäpalot ovat aiempaa yleisempiä ja vakavampia – myös jatkossa. Nämä tapahtumat aiheuttavat terveyshaittoja ja ennenaikaisia kuolemia, häiriöitä energia- ja juomavesitoimituksille sekä entistä suurempia taloudellisia tappioita¹ yrityksille, viljelijöille ja vesiviljelylle. Jos veteen liittyvään eriarvoisuuteen ei puututa, se saattaa haitata yleistä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta EU:ssa² ja koko maailmassa. Tämä koskee erityisesti EU:n syrjäisimpiä alueita, joilla ilmastopaineet ja infrastruktuuripuutteet tekevät puhtaan ja turvallisen veden saatavuudesta erityisen haastavaa. **Puhtaan ja kohtuuhintaisen veden saatavuus on ihmisoikeus ja julkishyödyke.**

Vesiresilienssi on EU:lle turvallisuus- ja kriisivalmiuskysymys. Vesi on perustarve ja kriittinen luonnonvara. Kuten varautumisunionistrategiassa esitetään, puhtaan ja kohtuuhintaisen makean veden toimitusvarmuuden on oltava unionissa ohjaava prioriteetti³.

Investoimalla kestävään vesienhallintaan ja innovointiin voidaan vahvistaa Euroopan liike-elämää ja edistää kilpailukykyä. Maailman talousfoorumi⁴ on yksilöinyt kymmenen suurinta pitkän aikavälin maailmanlaajuista riskiä liike-elämälle. Niistä viisi liittyy veteen. Kestämätön vesienhallinta heikentää EU:n yleistä toimitusvarmuutta ja kilpailukykyä, kuten kilpailukykykompassissa⁵ ja puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa⁶ esitetään. Tämän vuoksi vesiresilienssi on nivottava paremmin osaksi liiketoimintapäätöksiä, ja kestävää vesienhallintaa varten on luotava yhdenmukainen visio, jossa otetaan huomioon pitkän aikavälin ilmastoskenaariot.

Vesiresilienssi luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia EU:n teollisuudelle. Eurooppa on maailman kärkeä vesiteknologian alalla, sillä se vastaa 40 prosentista kaikista alan patenteista koko

¹ Kuivuus aiheutti poikkeuksellisen suuret noin 40 miljardin euron tappiot yksistään vuonna 2022. Tulvat aiheuttivat 325 miljardin euron tappiot vuosina 1980–2023. Lisäksi vesien pilaantumisen aiheuttamat kustannukset ovat noin 55–73 miljardia euroa. Ks. komission selvitys toimien toteuttamatta jättämisen kustannuksista tulevan ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arvioinnin yhteydessä.

² Yhdeksäs taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevä kertomus, luku 4 ”Vihreä siirtymä”, 2024 (https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en).

³ Euroopan varautumisunionistrategia, JOIN(2025) 130 final.

⁴ ”Global Risks Report 2024”. Mainitut viisi suurinta maailmanlaajuista veteen liittyvää riskiä ovat 1) sään ääri-ilmiöt, 2) maapallon luonnonjärjestelmien kriittiset muutokset, 3) luontokato ja ekosysteemien luhistuminen, 4) luonnonvarojen puute sekä 5) saastuminen <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/>.

⁵ COM(2025) 30 final, ”EU:n kilpailukykykompassi”.

⁶ COM(2025) 85 final, ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma”.

maailmassa⁷. Yksistään vuonna 2022 tämä ala tuotti 111,7 miljardia euroa lisäarvoa ja työllisti 1,6 miljoonaa henkilöä 81 500 yrityksessä, pääosin pk-yrityksissä⁸. Tätä asemaa on hyödynnettävä ja EU:n kilpailuetua sisämarkkinoilla ja ulkomailla on vahvistettava. Esimerkiksi tietyillä aloilla on potentiaalia pienentää vesi- ja toimintakustannuksia jopa 2,8 miljardia euroa vuodessa, luoda 9 000 uutta työpaikkaa vuodessa sekä samalla kehittää tarvittavaa maailmanlaajuista asiantuntemusta⁹.

Euroopan vahva maailmanlaajuinen johtajuus vesiresilienssin alalla tarjoaa tilaisuuden luoda strategisia alliansseja kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Maailmanlaajuinen kilpailu hupenevista makean veden varastoista pahentaa konflikteja ja lisää pakkomuuttoa. Tällä vauhdilla maailmanlaajuinen veden kysyntä ylittää veden saatavuuden 40 prosentilla vuonna 2030¹⁰. Veteen liittyvät katastrofit johtivat vuonna 2024 koko maailmassa 40 miljoonan ihmisen pakkomuuttoon ja yli 480 miljardin euron vahinkoihin¹¹. On saavutettu maailmanlaajuinen konsensus¹² siitä, että nykyinen tapa hallita vesivaroja ei ole kestävä. Sen vuoksi EU on päättänyt asettaa vuonna 2026 järjestettävän YK:n vesikonferenssin keskiöön kestävän kehityksen tavoitteiden edistämisen.

Kaikista näistä syistä on korkea aika asettaa vesiresilienssi poliittisen asialistan kärkeen. Tämä viesti on saatu Eurooppa-neuvostolta¹³, Euroopan parlamentilta¹⁴ ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealta¹⁵. Tämän vuoksi myös komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti poliittisissa suuntaviivoissaan vuosille 2024–2029 uudesta eurooppalaisesta vesiresilienssistrategiasta. Strategian odotetaan parantavan vesimuodostumien hallintaa, torjuvan veden niukkuutta ja tehostavan vesiteollisuuden¹⁶ innovatiivisuutta ja kilpailukykyä kaikkialla EU:ssa puhtaan ja kiertoon perustuvan lähestymistavan mukaisesti.

Jäsenvaltiot ovat järjestäneet vesienhallintansa eri tavoin. Alan toimijat ovat julkisia tai yksityisiä tai näiden yhdistelmiä. Tässä strategiassa kunnioitetaan täysin kansallisia valintoja ja tunnustetaan se, että erilaiset tilanteet vaativat erilaisia ratkaisuja, erityisesti koska veden saatavuus vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain, samoin kuin eri alojen alttius vesistressille.

2. KESKEISET TAVOITTEET

Tässä strategiassa esitetään Euroopalle etenemispolku kohti vesiresilienssiä. Strategia perustuu vuoden 2023 YK:n vesikonferenssissa esitettyyn EU:n visioon vesiresilientistä EU:sta, joka takaa vesiturvallisuuden kaikille vuoteen 2050 mennessä. Strategia kattaa vesiekosysteemien ennallistamisen ja suojelemisen sekä oikeudenmukaisen tasapainon veden tarjonnan ja kysynnän

⁷ Euroopan patenttinvirasto, ”Innovation in water-related technologies” (heinäkuu 2024), saatavilla [täällä](#).

⁸ Eurostat, ”Businesses in the water supply, sewerage, waste management and remediation sector” (tiedot poimittu helmikuussa 2025), saatavilla [täällä](#).

⁹ Water Europe, ”Socio-economic study on the value of the EU investing in water” (2024).

¹⁰ Global Commission on the Economics of Water -komission raportti, 2024.

¹¹ ”Global water monitor – 2024 summary report”. PreventionWeb.

¹² Konsensus saavutettiin vuonna 2023 järjestetyssä YK:n vesikonferenssissa.

¹³ Eurooppa-neuvoston päätelmät, annettu 23. maaliskuuta 2023, EUCO 4/23.

¹⁴ Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 7. toukokuuta 2025, eurooppalaisesta vesiresilienssiä koskevasta strategiasta 2024/2104(INI)).

¹⁵ ETSK:n yleislausunto ”Kohti EU:n sinisen kehityksen ohjelmaa”, CCMI/209, 25. lokakuuta 2023.

¹⁶ Tässä tiedonannossa vesiteollisuus kattaa sekä julkiset että yksityiset yritykset, jotka toimittavat (juoma)vettä ja käsittelevät jätevettä, myös yhdyskuntajätevettä ja teollisuuden jätevettä. Siihen kuuluvat myös muun muassa vesitekniikka, vesi-infrastruktuurien rakentaminen sekä veteen liittyvien laitteistojen ja teknologioiden kehittäminen ja toimittaminen.

välillä kulloistenkin tarpeiden mukaisesti. Samalla pidetään mielessä, että turvallisen juomaveden ja sanitaation saatavuus on ihmisoikeus ja ettei tulevien sukupolvien oikeuksia saa vaarantaa.

Jotta Eurooppa etenisi kohti vesiresilienssiä, on edistettävä seuraavia kolmea tavoitetta:

1. Ennallistetaan veden kiertokulku ja suojellaan sitä veden kestävä tarjonnan perustana.
2. Luodaan vesiälykäs talous yhdessä kansalaisten ja talouden toimijoiden kanssa tavalla, joka tukee EU:n kilpailukykyä, houkuttelee investoijia ja auttaa EU:n vesiteollisuutta menestymään.
3. Turvataan puhtaan ja kohtuuhintaisen veden ja sanitaation saatavuus kaikille kaikkina aikoina sekä tarjotaan kansalaisille vaikutusmahdollisuuksia vesiresilienssikysymyksissä.

EU:n lainsäädäntö ja toimintapolitiikat, mukaan lukien Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, tarjoavat vankan pohjan näiden päämäärien saavuttamiselle¹⁷. Jäsenvaltioilla ja niiden paikallis- tai alueviranomaisilla on usein parhaat edellytykset käsitellä vesikysymyksiä, koska ne tuntevat parhaiten omat olosuhteensa, haasteensa ja mahdolliset ratkaisut niihin. Tässä strategiassa tunnustetaan täysin se, että jäsenvaltiot järjestävät itse vesihuoltojärjestelmänsä parhaaksi katsomallaan tavalla EU:n lainsäädännön rajoissa. Jäsenvaltioiden aloitteiden tukemiseksi ja rajat ylittävän vesialan yhteistyön tehostamiseksi strategiassa yksilöidään seuraavat viisi EU:n toimintalataa: i) hallinnointi ja täytäntöönpano, ii) rahoitus, investoinnit ja infrastruktuurit, iii) digitalisaatio, iv) tutkimus ja innovointi, teollisuus ja osaaminen sekä v) turvallisuus ja varautuminen.

2.1 Ennallistetaan veden kiertokulku ja suojellaan sitä veden kestävä tarjonnan perustana

Hyvin toimiva veden kiertokulku on olennaisen tärkeä vesiresilienssin kannalta. Veden kiertokulku varastoi, puhdistaa ja vapauttaa vettä luonnollisesti. Tämä prosessi on riippuvainen maaperän, kosteikkojen, metsien ja muiden ekosysteemien terveydestä. Vesivarojen liikkakäyttö, huono hoito, pilaantuminen, ilmastonmuutos ja ympäristön tilan heikentyminen ovat kuitenkin vaikuttaneet voimakkaasti tähän kiertoon ja vähentäneet veden määrää ja huonontaneet sen laatua merkittävästi.

Voimassa olevat makeaa vettä koskevat EU:n säädökset, mukaan lukien vesipuitedirektiivi¹⁸, tulvanhallintadirektiivi¹⁹ ja luonnon ennallistamista koskeva asetus²⁰, tarjoavat kattavan sääntelykehiksen veden kiertokululle Euroopassa. Tämä sääntelykehys on kuitenkin pantava täytäntöön tehokkaasti, jotta luonnossa kiertävän veden määrä ja laatu voidaan ennallistaa. Toimille näyttävät edelleen suuntaa vesipuitedirektiivin tavoite kaikkien vesimuodostumien hyvästä tilasta vuoteen 2027 mennessä²¹ ja tulvadirektiivin tavoitteet. Kansallisista vesienhoitosuunnitelmista ja tulvariskien hallintasuunnitelmista tekemänsä tuoreimman arvioinnin perusteella komissio aikoo

¹⁷ Ks. liitteessä II oleva yhteenveto voimassa olevassa lainsäädännössä asetetuista keskeisistä tavoitteista.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, tulvariskien arvioinnista ja hallinnasta (EUVL L 288, 6.11.2007, s. 27–34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj>).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1991, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2024, luonnon ennallistamisesta ja asetuksen (EU) 2022/869 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>).

²¹ Euroopan ympäristökeskus, ”Europe’s state of water”, <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>.

priorisoida täytäntöönpanon valvontaa ja käydä tätä varten vuoropuheluja jäsenvaltioiden kanssa²². Tukeakseen edelleen jäsenvaltioiden työtä veden niukkuuden ja kuivuuden torjumiseksi komissio aikoo laatia veden niukkuuden indikaattoreita ja julkaista kuivuudenhallintasuunnitelmia koskevat tekniset ohjeet. Luonnon ennallistamista koskeva asetus tarjoaa tilaisuuden tukea veden määrän hallintaa ja parantaa luontopohjaisilla ratkaisuilla häiriönsietokykyä sekä kuivuuskausien että tulvien varalta. Vesiresilienssi ja ilmastokestävyys on nivottava kokonaisuudessaan osaksi kansallisia ennallistamissuunnitelmia, jotka on määrä laatia vuoteen 2026 mennessä.

Vuoden 2008 meristrategiapuitedirektiivin tavoite eli merivesien hyvä ekologinen tila vuoteen 2020 mennessä jäi saavuttamatta. Meriluonnon monimuotoisuus on vähenemässä, ja jokien saasteet vahingoittavat edelleen meren eliöstöä. Hiljattain tehdyn arvioinnin²³ perusteella komissio aikoo tarkistaa meristrategiapuitedirektiiviä, jotta se olisi paremmin linjassa EU:n makean veden säännösten kanssa. Tarkistamisen keskiössä ovat tulosten tuottaminen raportointivaatimusten vähentämiseksi sekä tietojenhallinnan ja hallinnoinnin tehostaminen kaikkien alueellisten meriyleissopimusten osalta.

Voimassa olevan lainsäädännön tehostamisen lisäksi on edistettävä toimia maaperän vedenpidätyskyvyn parantamiseksi. Eurooppalaisen valtamerisopimuksen mukaisesti on tarpeen hyödyntää ensisijaisesti ekosysteemien koko potentiaalia varastoida, puhdistaa ja vapauttaa vettä sekä palauttaa sen määrä ja laatu maa- ja merialueilla lähteestä mereen - lähestymistavan pohjalta. Ennen kuin makea vesi matkaa jälleen mereen, se varastoituu luonnollisesti maaperään, metsiin, kosteikkoihin, tulvatasangoille ja muihin ekosysteemeihin. On tarpeen korjata ympäristön luontaista vedenimemiskykyä pohjavesivarastojen täydentämiseksi ja luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi. Olemassa olevia aloitteita²⁴ maaperän vedenpidätyskyvyn lisäämiseksi on tarpeen koordinoita paremmin ja laajentaa. Sen vuoksi komissio aikoo kehittää ”pesusienivälineen” (”Sponge Facility”), joka tarjoaa johdonmukaisen kehyksen asiaa koskeville olemassa oleville ja uusille aloitteille. Kuten maatalous- ja elintarvikevisiossa esitetään, komissio aikoo myös tarjota kannustimia ja tukea viljelykäytännöille, joilla palautetaan maaperän terveys tai ylläpidetään taikka parannetaan sitä. Näitä ovat muun muassa luonnonmukaisen maatalouden käytännöt ja agroekologiset toimintatavat, jotka ylläpitävät maaperän vedenpidätyskykyä. Kaupunkialueilla olisi edistettävä ”pesusienikaupunkeja”, joissa hyödynnetään luontopohjaisia ratkaisuja hallittua veden imeytymistä ja virtausta varten. Lisäksi on olennaisen tärkeää varmistaa makeiden vesien ja merivesien yhdenmukainen hoito. Jokien saastuminen, sedimenttivirtausten häiriöt ja vesipula heikentävät voimakkaasti meriekosysteemien terveyttä ja niistä riippuvaisten yhteiskunnallisten ja talouden toimintojen, kuten kalastuksen, vesiviljelyn tai matkailun, elinkelpoisuutta²⁵. Rannikkoalueilla on kriittinen rooli veden kiertokulussa, ja ne ovat ratkaisevan tärkeitä estettäessä maalta peräisin olevien epäpuhtauksien pääsy mereen. Tehokkaalla aluesuunnittelulla voidaan vähentää rannikkoyhteisöjen, kaupunkien, merisatamien ja matalien jokisuistojen alttiutta ilmastomuutokselle. Merisatamien on myös noudatettava asiaankuuluvia

²² Komissio on antanut maakohtaisia suosituksia seuraavista seitsemästä klusterista: a) tehostetut toimet sääntöjen noudattamisen parantamiseksi, b) investointien skaalaaminen, c) keskeisten paineiden torjuminen, d) häiriönsietokyvyn parantaminen veteen liittyvien ääri-ilmiöiden varalta (mukaan lukien suositus tulvadirektiivin tehokkaasta täytäntöönpanosta), e) rajatylittävä yhteistyö, f) poikkeukset ja g) seuranta, arviointi ja raportointi. Lisätietoja ks. https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-framework-directive/implementation-reports_en.

²³ Asiakirja ”Marine Strategy Framework Directive Evaluation 2025” (SWD(2025) 50) ja sen liite.

²⁴ Sopeutumista ja maaperää koskevat missiot, ohjeet ilmastokestävään maisemasuunnitteluun, Euroopan unionin kaupunkiagendan (UAEU) temaattinen kumppanuus ”Water Sensitive City” ja Tonavan alueen Interreg-ohjelman hanke ”Sponge City”.

²⁵ Macias, D., Bisselink, B., Carmona-Moreno, C. et al., ”The overlooked impacts of freshwater scarcity on oceans as evidenced by the Mediterranean Sea”. *Nat Commun* 16, 998 (2025).

lakeja ja toimintapolitiikkoja, jotta voidaan minimoida aluksista peräisin oleva pilaantuminen. Muun muassa tätä aihetta on määrä käsitellä komission ilmoittamassa EU:n satamastrategiassa. Vesiresilienssiä voidaan edistää huomattavasti myös sisävesiväylien kestäväällä ja yhdenmetyllä hallinnoinnilla. Sen avulla voidaan sopeutua paremmin kuivuuteen ja tulviin samalla kun pidetään yllä vesiliikennereittien verkostoa.

Veden varastointi altaissa ja muissa ihmisten tekemissä rakenteissa edellyttää erityistä tarkkuutta ja huolellista suunnittelua ja koordinoitua, koska monet talouden toimialat tarvitsevat vakaata vedensaintia ja koska niiden vesitarpeet vaihtelevat usein vuoden mittaan²⁶. Vesienhallinnassa olisi priorisoitava luontopohjaisia ratkaisuja mutta hyödynnettävä myös ihmisen tekemiä rakenteita tai näiden molempien yhdistelmiä. Uusia patoja ja altaita suunniteltaessa olisi arvioitava huolellisesti niiden ympäristövaikutuksia osallistamalla arviointiin kaikki asiaankuuluvat toimijat. Samalla olisi varmistettava, että tällaiset toimet ovat osa integroitua ja kestävää vesienhallintastrategiaa ja että niissä otetaan täysin huomioon ilmastoa koskevat viiteskenaariot ja -ennusteet pitkällä aikavälillä, jotta vältetään hukkainvestoinnit.

Veden laatu ja määrä ovat saman kolikon kaksi eri puolta. On jatkettava työtä pilaantumisen ehkäisemiseksi sen lähteellä. Vuonna 2021 vain 39,5 prosentissa EU:n pintavesistä oli hyvä ekologinen tila ja vain 26,8 prosentissa hyvä kemiallinen tila²⁷. On tarpeen tehostaa toimia ja keskittyä torjumaan kestämatöntä maankäyttöä ja maan muokkausta, hydrologis-morfologisia muutoksia, vesivarojen rakenteellisesti huonoa hallinnointia, joka johtuu laillisesta ja laittomasta liiallisesta vedenotosta, vedenkäytön tehottomuutta eri toimialoilla sekä veden pilaantumista, joka liittyy esimerkiksi maatalouteen, teollisuustuotantoon, kaivostoimintaan ja jätehuoltoon.

Vesien pilaantuminen vaikuttaa suoraan terveyteen. Se voi tartuttaa vesivälitteisiä tauteja ja pahentaa mikrobilääkeresistenssiä. Covid-19-kriisi osoitti, että on tärkeää jäljittää patogeeneja ja seurata terveysparametrejä jätevesissä yhteinen terveys -lähestymistavan mukaisesti, koska ihmisten, eläinten, kasvien ja ympäristön terveys ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa.²⁸ Komissio aikoo jatkossakin tukea valmiuksien ja infrastruktuurin kehittämistä jätevesiseurantaa varten erityisesti siksi, että ilmastonmuutos pahentaa vesivälitteisiin tauteihin liittyviä terveysriskejä²⁹.

On kiireesti torjuttava pilaavia aineita, jotka vaarantavat elintärkeät juomavesilähteet. Erittäin hitaasti hajoavia pilaavia yhdisteitä, kuten PFAS-yhdisteitä³⁰, kertyy EU:n vesiin, ja niiden aiheuttamien terveyshaittojen hinnaksi arvioidaan 52–84 miljardia euroa vuodessa³¹. Tämä aiheuttaa myös suurta yleistä huolta. Vesien ja merten pilaantumista, myös mikromuovisaastetta, on torjuttava sen lähteellä tai kulkeutumisväylillä saasteettomuustoimintasuunnitelman³² mukaisesti. Lisäksi EU:n

²⁶ Yhteinen täytäntöönpanostrategia, joka perustuu vesipuitedirektiivin ohjeasiakirjaan nr. 24 vesienhoidosta muuttuvassa ilmastossa, saatavilla [täällä](#).

²⁷ Komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille vesipuitedirektiivin (2000/60/EY) ja tulvadirektiivin (2007/60/EY) täytäntöönpanosta ”Järjestyksessä kolmannet vesipiirin hoitosuunnitelmat – Järjestyksessä toiset tulvariskien hallintasuunnitelmat”, COM(2025) 2 final.

²⁸ Neuvoston suositus (2023/C 220/01) mikrobilääkeresistenssin torjumiseksi toteutettavien EU:n toimien tehostamisesta, lääkealan lainsäädäntöpaketti ja uudelleenlaadittu yhdyskuntajätevesien käsittelyä koskeva direktiivi ((EU) 2024/3019).

²⁹ Euroopan ympäristökeskus, ”Responding to climate change impacts on human health in Europe: focus on floods, droughts and water quality” (2024). Euroopan ympäristökeskuksen raportti 3/2024.

³⁰ Per- ja polyfluoratut alkyylilyhdisteet.

³¹ [Pohjoismaiden ministerineuvosto, vuoden 2019 tiedot](#).

³² Tässä strategiassa esitetyt PFAS-yhdisteiden poistamistoimet täydentävät komission pyrkimyksiä puuttua PFAS-yhdisteiden päästöihin niiden lähteellä REACH-kemikaalilainsäädännön mukaisesti. Tässä yhteydessä olisi

on ponnisteltava päättäväisesti sellaisten jo voimakkaasti saastuneiden alueiden puhdistamiseksi, joilla esiintyy näitä aineita ja muita kaikkialle levinneitä, hitaasti hajoavia, biokertyviä ja myrkyllisiä aineita, erityisesti niitä, jotka ovat edelleen välttämättömiä yhteiskunnalle ja teollisille sovelluksille. Puhdistamisen olisi perustuttava aiheuttamisperiaatteeseen, ja julkiset varat olisi kohdennettava sellaisten maa-alueiden puhdistamiseen, joille ei ole voitu osoittaa vastuullista tahoa. Vaikka puhdistaminen on erittäin kallista³³, kustannuksia voidaan vähentää merkittävästi tutkimuksen ja innovoinnin tuottamalla uusilla, myös biopohjaisilla, teknologioilla, joita on määrä edistää biotalousstrategian avulla. Lisäksi jos löytyy kumppaneita, jotka ovat halukkaita tekemään investointeja EU:n rinnalla, komissio voi esittää ehdotuksen julkisen ja yksityisen sektorin aloitteeksi, jonka tavoitteena on saavuttaa teknologinen läpimurto toteuttamiskelpoisissa ja kohtuuhintaisissa PFAS-yhdisteiden ja muiden hitaasti hajoavien kemikaalien havaitsemis- ja poistamismenetelmissä.

Veden laadun ennallistamisen painopisteenä olisi oltava vesiekosysteemien ravinnekuormituksen rajoittaminen. Maataloudesta, kaupunkimaisesta asutuksesta ja muista lähteistä peräisin olevat ravinteet aiheuttavat terveyshaittoja ihmisille sekä leväkukintoja ja happikatoa, jotka tuhoavat vesiekosysteemejä. Ravinteet ovat edelleen suuri haaste, jonka aiheuttamat sosioekonomiset tappiot ovat joka vuosi noin 75–485 miljardia euroa yksistään typen osalta³⁴. Tällaiset kustannukset edellyttävät lähteestä mereen -lähestymistavan mukaisia nopeutettuja toimia, mikä koskee myös parempaa nitraattidirektiivin täytäntöönpanoa kaikissa jäsenvaltioissa.

Komissio auttaa jäsenvaltioita arvioimaan, millaisia räätälöityjä ravinnekuormituksen vähennyksiä tarvitaan, muun muassa tehostetun mallintamisen, interaktiivisten karttojen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon avulla. Komissio aikoo jatkossakin tukea parannettua ja integroitua ravinnehuoltoa erilaisten olemassa olevien foorumeiden kautta, rahoittaa osaltaan lannan varastointitiloja ja edistää ravinteiden kiertoa, joka voi auttaa vähentämään synteettisten lannoitteiden käyttöä. Nämä toimet ovat synergiassa maatalous- ja elintarvikevisiossa ilmoitetun kotieläintuotantoa koskevan toimintalinjan kanssa ja täydentävät sellaisen pitkän aikavälin vision kehittämistä, jossa otetaan huomioon EU:n kotieläintuotannon monimuotoisuus ja varmistetaan samalla sen kestävyys. Komissio aikoo myös kannustaa voimakkaammin maatalouden laajaperäistämiseen alueilla, joilla on paljon kotieläintuotantoa.

Kärkitoimet – Ennallistetaan veden kiertokulku ja suojellaan sitä	Aikataulu
Määritetään vesipuitedirektiivin ja tulvadirektiivin täytäntöönpanon prioriteetit muun muassa jäsenvaltioiden kanssa käytävän jäsenneilyn vuoropuhelun avulla ja asetetaan keskiöön veden laatu ja määrä.	2025–2026
Tarkistetaan meristrategiapuitedirektiiviä	2027
Laaditaan veden niukkuuden indikaattorit ja kuivuudenhallintasuunnitelmia koskevat tekniset ohjeet	2026–2027
Tuetaan tärkeimpien pilaantumisen lähteiden torjuntaa käynnistämällä julkisen ja yksityisen sektorin aloite, jonka tavoitteena on saavuttaa teknologinen läpimurto toteuttamiskelpoisissa ja kohtuuhintaisissa PFAS-yhdisteiden ja	2027

huomattava, että komissio aikoo vuoden 2025 loppuun mennessä rajoittaa PFAS-yhdisteitä sammutusvaahdoissa, jotka ovat yksi suurimmista päästölähteistä.

³³ PFAS-yhdisteiden aiheuttaman saastumisen puhdistamiskustannukset ovat Euroopassa noin 5–100 miljardia euroa vuodessa. Pelkästään vesialalla vuotuiset lisäkustannukset voivat olla juomaveden käsittelyn osalta jopa 18 miljardia euroa ja jäteveden käsittelyn ja puhdistamolietteen käsittelyn osalta tätäkin suuremmat. Kustannusarvion on tehnyt Forever Lobbying Project, lisätietoja saatavilla osoitteessa <https://foreverpollution.eu/lobbying/>.

³⁴ Van Grinsven et al, "Costs and Benefits of Nitrogen for Europe and Implications for Mitigation", 2013. Typpipäästöt ja haittakustannukset kattavat päästöt kaikilta toimialoilta pinta-, pohja- ja merivesiin sekä ilmaan.

muiden hitaasti hajoavien kemikaalien havaitsemis- ja poistamismenetelmissä, jos löydetään oikeat kumppanit, ottamalla käyttöön apuvälineistö, mukaan lukien tehostettu mallintaminen, interaktiiviset kartat ja parhaiden käytäntöjen vaihto, jäsenvaltioiden ravinnekuormituksen vähentämiseksi.	2026–2027
--	-----------

2.2 Luodaan vesiälykäs talous, jossa ketään ei jätetä jälkeen ja joka tukee EU:n kilpailukykyä ja houkuttelee investoijia

Vesi on rajallinen luonnonvara, jota on käytettävä tehokkaasti. Veden kysyntää on vähennettävä kaikilla talouden aloilla edistämällä veden säästämistä, vesitehokkuutta ja veden uudelleenkäyttöä. Tämä on olennaisen tärkeää, koska vettä on saatavilla yhä niukemmin ja kuivuutta esiintyy yhä useammin. Näin voidaan jatkossakin turvata vedensaanti, vastata eri käyttäjien tarpeisiin oikeudenmukaisella tavalla sekä tukea vesi- ja maaekosysteemejä. Erityisen tärkeää tämä on akuuttien liikakäytön keskittymien alueilla, joilla veden niukkuudesta on tulossa systeminen ja talouskehitystä merkittävästi haittaava ongelma, sekä tietyissä syrjäisissä yhteisöissä ja saariyhteisöissä, joiden saatavilla on rajallisesti makeaa vettä. Ilmastonmuutoksen edetessä yhä useampi alue tulee kärsimään veden niukkuudesta³⁵. Tehostamistoimissa on keskityttävä erityisesti niihin nykyisiin ja tuleviin vedenkäyttäjiin, jotka käyttävät vettä kaikkein eniten. Suurimmilla käyttäjillä on myös suurin intressi välttää liiallista vedenottoa, joka voi johtaa vedensaannin häiriöihin.

Vesitehokkuus on avainasemassa, ja sitä on priorisoitava. Tähän strategiaan liittyy suositus, joka koskee vesitehokkuuden priorisoinnin periaatteen soveltamista. Suositus perustuu kokemuksiin, jotka on saatu energiatehokkuus etusijalle -periaatteen soveltamisesta³⁶. Suosituksessa esitetään päätöksentekoa ja investoimista ohjaavat periaatteet, jotka perustuvat selkeään ja ennustettavaan mutta joustavaan veden kysynnän ja tarjonnan hierarkiaan. Prioriteettina olisi kaikkialla EU:ssa oltava kysynnän hillitseminen ja liiallisen vedenoton vähentäminen. Seuraavina tärkeysjärjestyksessä ovat vesitehokkuus ja veden uudelleenkäyttö. Tarjonnan lisäämisen olisi oltava viimeinen vaihtoehto.

Vesitehokkuustoimien ohjaamiseksi kaikkialla EU:ssa ja vedensäästöpotentialin³⁷ hyödyntämiseksi EU:n olisi pyrittävä parantamaan vesitehokkuutta vähintään 10 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Komissio aikoo yhteistyössä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa kehittää vesitehokkuustavoitteiden saavuttamiseksi yhteisen menetelmän, jossa otetaan huomioon alueelliset ja muut erot maiden, alueiden ja toimialojen välillä. Tältä pohjalta komissio aikoo laatia yhteisiä vertailuarvoja tämän strategian uudelleentarkastelun yhteydessä vuonna 2027. Jotkin jäsenvaltiot ovat jo asettaneet erityisiä tavoitteita vesitehokkuuden parantamiseksi kansallisella, alueellisella tai vesistöaluekohtaisella tasolla³⁸. Jäsenvaltioita kannustetaan asettamaan omat vesitehokkuustavoitteensa kansallisten olosuhteidensa perusteella.

Vesiälykäs talous edellyttää resurssien parempaa valvontaa. Tiedot vuosilta 2010–2021³⁹ osoittavat, että käyttäjät, jotka ottavat vettä suoraan veden lähteestä yksityisillä järjestelmillä, vastaavat 81 prosentista veden kokonaiskulutuksesta, ja että monissa jäsenvaltioissa ei ole tarkkoja

³⁵ Euroopan ympäristökeskus, ”European Climate Risk Assessment (EUCRA)”, 2024. Yksityiskohtaisia tietoja veden niukkuudesta on erityisesti vesiturvallisuutta koskevassa luvussa 5.

³⁶ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_en.

³⁷ Euroopan ympäristökeskus, ”Water savings for a water resilient Europe”, 2025, tuleva raportti.

³⁸ Esimerkiksi Ranska on asettanut tavoitteeksi vähentää vedenottoa 10 prosentilla vuoteen 2030 mennessä.

³⁹ Water Europe, ”Socio-economic study on the value of the EU investing in water” (2024).

tietoja kansallisesta makean veden saatavuudesta. Vesipuitedirektiivin mukaisesti viranomaisten on tehtävä ajantasaisia arviointoja veden saatavuudesta ja vedenkäyttäjien vedenotosta sekä tehostettava toimiaan kaiken vedenoton, vesihävikin ja vesien palauttamisen rekisteröimiseksi ja valvomiseksi. Älykkään vedenmittauksen avulla vesivirtoja voidaan seurata tarkasti kaikilla talouden aloilla. Älykäs vedenmittaus auttaa myös kansalaisia ja yrityksiä hallinnoimaan vedenkäyttöään tehokkaammin. Komissio aikoo edistää vesitaseita ja älykästä vedenmittausta koskevien parhaiden käytäntöjen vaihtoa kaikilla talouden aloilla. Se aikoo myös käynnistää aloitteen, joka koskee EU:n vesi-infrastruktuuria ja älykästä mittaamista kaikille (ks. kohta 3.3). Lisäksi se aikoo vuoden 2026 loppuun mennessä arvioida saatavilla olevan vesidatan laatua ja tarvittaessa tarkistaa asiaankuuluvaa lainsäädäntöä tiettyjen ympäristötilinpidon moduulien käyttöön ottamiseksi vesitilinpitoa⁴⁰ varten.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä vesitarpeiden arviointiin ja mahdolliseen rajoittamiseen puhtaan teollisen ja digitaalisen muutoksen yhteydessä sekä vesiälykkääseen suunnitteluun sen tukena. EU:n strategisen riippumattomuuden kannalta keskeiset tuotannonalat, kuten akut, puolijohteet, vety, mikrosirut ja datakeskukset, kuluttavat suuria määriä usein ultrapuhdasta vettä.⁴¹ Samaan aikaan toimet puhtaaseen energiaan siirtymisen ja EU:n energiasäätöjärjestelmän hiilestä irtautumisen edistämiseksi auttavat tehostamaan vesienhallintaa⁴². Tässä yhteydessä on maksimoitava veden- ja energiansäästöt, jotka yleensä ovat kytköksissä toisiinsa, ja kiinnitettävä erityistä huomiota vesiresilienssiin aluesuunnittelussa. Komissio aikoo erityisesti arvioida datakeskusten energiatehokkuutta ja yleistä kestävyyttä ja ehdottaa suorituskykyä koskevia vähimmäisvaatimuksia myös vedenkulutuksen osalta vedensäästön lisäämiseksi datakeskuksissa.⁴³ Jotta voidaan auttaa jäsenvaltioita yksilöimään parhaat alueet paljon vettä käyttävän liiketoiminnan käynnistämistä varten ja houkutella tarvittavia vesi-investointeja, komissio aikoo päivittää olemassa olevia visualisointityökaluja yhdistämällä ympäristötiedot sekä vesi- ja energiaverkkoihin liittyvät tiedot.

Turvallinen veden uudelleenkäyttö maataloudessa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa kuuluu integroidun vesivarojen hallinnan keskiöön. Tällä hetkellä vain 2,4 prosenttia jätevedestä käytetään uudelleen EU:ssa, ja jäsenvaltioiden välillä on uudelleenkäytössä suuria eroja 0 prosentista 80 prosenttiin⁴⁴. Komissio aikoo tukea jäsenvaltioita antamalla ohjeistusta turvallisesta veden uudelleenkäytöstä sekä kehittämällä valmiuksia voimassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanon yhteydessä⁴⁵. Komissio aikoo kesäkuuhun 2028 mennessä arvioida veden uudelleenkäyttöä koskevaa asetusta ja arvioinnin tuloksista riippuen harkita asetuksen soveltamisalan laajentamista.

Julkisessa vesihuollossa, jonka osuus vedenkulutuksesta EU:ssa on 13 prosenttia, on keskityttävä vesivuotojen ja tahattomien vesihävikkien torjuntaan digitaalisten välineiden avulla. Jäsenvaltiokohtaiset vuototasot vaihtelevat tällä hetkellä 8 prosentista 57 prosenttiin, joten parannuspotentiaali on huomattavan suuri. Tilannetta voitaisiin parantaa erityisesti älykkään vedenmittauksen ja kaukokartoitusten avulla. Juomavesidirektiivissä edellytetään, että jäsenvaltiot

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/3024, annettu 27 päivänä marraskuuta 2024, asetuksen (EU) N:o 691/2011 muuttamisesta tiettyjen ympäristötilinpidon moduulien käyttöön ottamiseksi.

⁴¹ Water Europe, ”Socio-economic study on the value of the EU investing in water” (2024).

⁴² IEA, ”Clean energy can help to ease the water crisis”, 22. maaliskuuta 2023.

⁴³ Energiatehokkuudesta ja asetuksen (EU) 2023/955 muuttamisesta annetun direktiivin (EU) 2023/1791 (uudelleenlaadittu teksti) 12 artiklaan perustuva komission kertomus neuvostolle ja parlamentille.

⁴⁴ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on minimum requirements for water reuse”, SWD(2018) 249 final.

⁴⁵ Veden uudelleenkäyttöä koskeva asetus, tarkistettu teollisuuden päästödirektiivi ja tarkistettu yhdyskuntajätevesien käsittelyä koskeva direktiivi.

vähentävät vesihuoltoverkkojen vuotoja. Jäsenvaltioiden, joissa vuototasot ylittävät EU:n laajuisen kynnsarvon – joka on määrä asettaa vuoteen 2028 mennessä – on esitettävä vuoteen 2030 mennessä kansallinen toimintasuunnitelma vuotojen vähentämiseksi vesihuoltoverkoissaan.

Kestävät elintarvikejärjestelmät tukevat vesiresilienssiä merkittäväällä tavalla, ja yhteisellä maatalouspolitiikalla on tässä ratkaisevan tärkeä rooli. Kestävä maatalous ja metsänhoito parantavat merkittävästi vesiresilienssiä ja ilmastokestävyyttä ja hillitsevät siten kuivuutta ja tulvia (kohta 2.1). Toisaalta elintarvikkeiden tuotanto, jalostus, vähittäismyynti, pakkaaminen ja kuljetus vaikuttavat perustavanlaatuisella tavalla veden laatuun ja määrään. Maatalouden osuus veden kokonaiskulutuksesta EU:ssa on 51 prosenttia, ja Pohjois- ja Etelä-Euroopan väliset erot tässä ovat hyvin suuret⁴⁶. Maatalous- ja elintarvikevisiossa korostetaan veden laadun ja saatavuuden merkitystä ruokaturvan kannalta. Lisäksi kestävää kalastusta ja meriviljelyä olisi tuettava lisää, koska ne eivät käytä makeaa vettä.

YMP:llä ja kansallisilla strategiasuunnitelmilla tuetaan maatalouskäytäntöjä ja investointeja, joilla parannetaan vesitehokkuutta, kiertoa ja vedenpidätystä sekä vähennetään ravinnekuormitusta ja torjunta-aineiden aiheuttamaa saastumista. Tämä kattaa myös tuen luonnonmukaiselle viljelylle, joka edistää maaperän terveyttä monin tavoin ja jossa keinolannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä rajoitetaan. On ratkaisevan tärkeää varmistaa, että jäsenvaltiot hyödyntävät näitä mahdollisuuksia parhaalla mahdollisella tavalla ja edistävät vesiresilienttejä viljelykäytäntöjä, kuten täsmäviljelyä, tippukastelua, veden uudelleenkäyttöä, parempaa maaperän hoitoa ja kestävää torjunta-aineiden käyttöä, maisemapiirteitä ja ilmastokestäviä viljelykasveja. Komissio aikoo myös seuraavalla ohjelmakaudella kannustaa viljelijöitä parantamaan tilojensa ympäristö- ja ilmastotehokkuutta, myös kohti parempaa vesienhallintaa.

Vesitehokas energiantuotanto voi edistää merkittävästi vesiresilienssiä. EU:n kokonaisvedenkulutuksesta 17 prosenttia käytetään syötteenä tai jäähdytysaineena⁴⁷. Jos löydetään oikeat kumppanit, jotka ovat halukkaita investoimaan EU:n rinnalla, komissio voi esittää ehdotuksen julkisen ja yksityisen sektorin aloitteeksi, jonka tavoitteena on saavuttaa teknologinen läpimurto toteuttamiskelpoisissa ja kohtuuhintaisissa kuivajäähdytysmenetelmissä.

Vesiresilienssi olisi nivottava osaksi kaikkia teollisuudenaloja. Tarkistetulla teollisuuden päästödirektiivillä varmistetaan, että suuret teollisuuden toimijat vähentävät asteittain veden kysyntää, parantavat vesitehokkuutta ja lisäävät veden uudelleenkäyttöä kaikissa tuotantoprosesseissa. Vesitehokkuus ja veden uudelleenkäyttö olisi nivottava osaksi kaikkein eniten vettä käyttäviä teollisuudenaloja, erityisesti käytettävissä olevien sidosryhmien tukifoorumien kautta⁴⁸. Tässä yhteydessä komissio aikoo käynnistää pilottihankkeen, jolla edistetään vesitehokkuutta valikoiduissa teollisuusklustereissa.

Tarjonnan lisääminen siten, että merivettä käytetään makean veden tilalla, voi olla toimiva osaratkaisu varsinkin sellaisilla alueilla, joilla veden niukkuus on vakava ongelma, jos se toteutetaan kestäväällä tavalla. Yhdennettyyn hallintaan perustuvassa lähestymistavassa, jossa kysynnän vähentäminen asetetaan tarjonnan lisäämisen edelle paikallisista oloista riippuen, meriveden suolanpoisto voi olla keino turvata vakaa vedensaanti, joka ei riipu pelkästään veden kiertokulusta. Meriveden suolanpoisto on kuitenkin edelleen kallis ja erittäin paljon energiaa käyttävä menetelmä, ja sillä on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Komissio aikoo näin ollen tukea innovointia

⁴⁶ Euroopan ympäristökeskus, ”Europe’s state of water”, 2024. Euroopan ympäristökeskuksen raportti 7/2024, Euroopan unionin julkaisutoimisto. <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>.

⁴⁷ Euroopan ympäristökeskus, ”Europe’s state of water”, 2024, <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>

⁴⁸ Esimerkiksi nykyinen siirtymäpolkujen sidosryhmien tukifoorumi.

tällä alalla energiankulutuksen rajoittamiseksi ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, erityisesti edistämällä uusiutuvien energialähteiden käyttöä. Innovatiivisilla ratkaisuilla olisi myös lievennettävä suolanpoistossa syntyneen suolaliuoksen hävittämiseen liittyviä ympäristövaikutuksia ja lisättävä liuoksesta saatavien mineraalien ja energian kierrätystä ja uudelleenkäyttöä teollisuudessa.

Kärkitoimet – Luodaan vesiälykäs talous, jossa ketään ei jätetä jälkeen ja joka tukee EU:n kilpailukykyä ja houkuttelee investoijia	Aikataulu
Suositus vesitehokkuuden priorisoinnin periaatteesta, suuntaviivat ja Euroopan ympäristökeskuksen raportti hyödyntämättömästä vesitehokkuuspotentiaalista.	2025–2026
Tuetaan veden uudelleenkäyttöä koskevien käytäntöjen käyttöönottoa myös muilla aloilla kuin maataloudessa ja tarkistetaan veden uudelleenkäyttöä koskevaa asetusta.	2026–2028
Julkinen vesihuolto: Tuetaan vesivuotojen vähentämistä, infrastruktuurin nykyaikaistamista ja syvädataan perustuvaa arviointia.	2025–2028
Maatalous: - Maksimoidaan YMP:n strategiasuunnitelmien käyttö vesiresilienssin edistämiseksi. Tätä varten jaetaan tietämystä ja innovatiivisia ratkaisuja, joita on edistetty EU:n YMP-verkoston, eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden (EIP-AGRI) sekä parannettujen ja riippumattomien maatiloille tarkoitettujen neuvontapalvelujen puitteissa. - Kannustetaan myös seuraavalla ohjelmakaudella viljelijöitä parantamaan tilojensa ympäristö- ja ilmastotehokkuutta, mikä koskee myös parempaa vesienhallintaa.	2025–2026
Teollisuus ja energia: - Käynnistetään pilottihanke, jolla edistetään vesitehokkuutta, mukaan lukien vedettömät ja suljetun vesikierron teknologiat, valikoiduissa teollisuuskluistereissa. - Lisätään vedenkäyttö parametrikseksi unionin yhteiseen järjestelmään, jolla arvioidaan datakeskusten kestävyyttä, ja ehdotetaan vedenkulutusta koskevia vähimmäisvaatimuksia. - Käynnistetään julkisen ja yksityisen sektorin aloite, jonka tavoitteena on saavuttaa teknologinen läpimurto toteuttamiskelpoisissa ja kohtuuhintaisissa jäähdytysmenetelmissä, jos löydetään oikeat kumppanit.	2025–2027

2.3 Puhtaan ja kohtuuhintaisen veden turvaaminen kaikille sekä kuluttajien ja muiden käyttäjien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

Turvallisen ja puhtaan juomaveden ja sanitaation saatavuus on ihmisoikeus. EU:n vesilainsäädäntöä, johon kuuluvat muun muassa juomavesidirektiivi ja yhdyskuntajätevesien käsittelyä koskeva direktiivi, on kehitetty ja pantu täytäntöön kolmen vuosikymmenen ajan. Yhdessä merkittävien EU:n investointien kanssa sillä on yleisesti taattu turvallisen juomaveden ja sanitaation saatavuus kaikkialla EU:ssa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin⁴⁹ mukaisesti. Tästä huolimatta EU:n väestöstä 1,5 prosentilla ei ole käytettävissään perussaniteettitiloja ja noin 4 prosentilla ei ole

⁴⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en.

asianmukaisesti saatavilla turvallista juomavettä. Ensinnäkin on toteutettava osallistavia ja tasapuolisia toimia, joilla vastataan naisten ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten vammaisten ja vähemmistöön kuuluvien henkilöiden, sekä EU:n köyhimpien ja syrjäisimpien alueiden tarpeisiin. Näin voidaan edistää sosiaalista, taloudellista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Köyhimmillä ja syrjäisimmillä alueilla ongelmia aiheuttavat erityisesti ilmastohaasteet ja riittämätön vesi-infrastruktuuri. Nämä vaikuttavat suoraan juomaveden saatavuuteen. Lisäksi on tuettava veden suodatusjärjestelmiä alueilla, joilla vesi on kovaa tai erittäin kovaa.

Kuluttajilla on keskeinen rooli vesiresilienssin parantamisessa. Jo vakiintuneen EU-ympäristömerkin ohella kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetus⁵⁰ auttaa kuluttajia valitsemaan vähemmän saastuttavia, vesitehokkaampia tuotteita ja vähentämään siten vedenkulutusta. Tämän myötä kysynnän odotetaan siirtyvän kohti vesiälykkäitä tuotteita, mikä edistää EU:n puhdasta ja kiertoon perustuvaa kilpailukykyä. Yksi uusista yksityisistä aloitteista tuotteiden vesitehokkuuden arvioimiseksi on Unified Water Label -merkki.

Energian- ja vedensäästöjen olisi aina oltava tiiviisti kytköksissä toisiinsa asunto- ja kaupunkisuunnittelussa. Uusi rakennusten energiatehokkuutta koskeva direktiivi⁵¹, jossa yhtenä tavoitteena on tehokkuus lämpimän veden suhteen, ja uusi eurooppalainen Bauhaus tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia edistää vesiresilienssiä kaikkialla rakennetussa ympäristössä. Samalla ne lisäävät käyttäjien ja kansalaisten mahdollisuuksia osallistua asiaa koskeviin toimiin sekä parhaiden käytäntöjen jakamista vesiresilientistä suunnittelusta ja vesiresilienteistä konsepteista. Nämä seikat otetaan huomioon uusi eurooppalainen Bauhaus -välineen tulevassa työohjelmassa vuosiksi 2026–2027 ja tulevassa kohtuuhintaista asumista koskevassa suunnitelmassa, jossa tarkastellaan myös asumisen kestävyyttä, mukaan lukien vesiresilienssi.

Kansalaisten tietoisuudelle vesienhallinnasta ja heidän osallistumiselleen siihen liittyviin toimiin on annettava enemmän painoarvoa. Kansalaisten tietoisuutta vesienhallinnasta voidaan lisätä muun muassa digitaalisten välineiden avulla. Tietoisuuden lisääminen on avainasemassa, jotta ihmiset olisivat valmiimpia säästämään vettä. Samalla se voi vähentää heidän altistumistaan tulva- tai kuivuusriskeille (ks. kohta 3). Julkista tiedonsaantia ja avoimuutta koskevat vaatimukset on pantava täysimääräisesti täytäntöön, jotta voidaan helpommin lisätä kansalaisten tietoisuutta ja vahvistaa heidän osallistumisvalmiuttaan osallistavan vesivarojen hallinnoinnin puitteissa. Komissio aikoo edistää parhaiden käytäntöjen vaihtoa tietoisuuden lisäämisestä ja osallistumisvalmiuden vahvistamisesta, jotta koko yhteiskunta voi osallistua tosiasiallisesti vesivarojen hallintaan sekä vesienhoitosuunnitelmiin ja tulvariskien hallintasuunnitelmiin.

On olennaisen tärkeää noudattaa veden hinnoittelupolitiikkaa, joka perustuu todelliseen käyttöön, ympäristövaikutuksiin ja maksukykyyn. Näin voidaan varmistaa veden saatavuus ja luoda samalla oikeanlaisia kannustimia kuluttajille ja muille käyttäjille. Vesipuidedirektiivillä kannustetaan järkevään kansalliseen veden hinnoittelupolitiikkaan, joka perustuu oikeudenmukaiseen kustannusten kattamiseen periaatteeseen ja aiheuttamisperiaatteeseen. Tarkistetulla juomavesidirektiivillä ja tarkistetulla yhdyskuntajätevesien käsittelyä koskevalla direktiivillä varmistetaan, että käyttäjät saavat säännöllistä ja kattavaa tietoa veden kulutuksesta ja

⁵⁰ Äskettäin hyväksytty kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua ja energiamerkintöjä koskeva työsuunnitelma vuosiksi 2025–2030 kattaa tekstiilit ja vaatteet, raudan ja teräksen sekä alumiinin tuotteina, joille laaditaan uusia vaatimuksia, sekä useita vettä käyttäviä energiaan liittyviä tuotteita, kuten astian- ja pyykinpesukoneet, joille otetaan käyttöön ekosunnitteluvaatimuksia ja/tai energiamerkkejä.

⁵¹ Energiatehokkuusdirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että alue- ja paikallisviranomaiset laativat paikalliset lämmitys- ja jäähdytysuunnitelmat ainakin kunnissa, joissa on yli 45 000 asukasta.

hinnoista sekä neuvoja siitä, miten vedenkulutusta voi vähentää. Parhaiden käytäntöjen vaihto auttaa jäsenvaltioita käyttämään näitä välineitä mahdollisimman tehokkaasti.

Kärkitoimet – Puhtaan ja kohtuuhintaisen veden turvaaminen kaikille sekä kuluttajien ja muiden käyttäjien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	Aikataulu
Puututaan tuotteiden vesijalanjälkeen tuotteiden ekologista suunnittelua koskevan asetuksen ja EU-ympäristömerkin mukaisten vaatimusten asettamisen tai päivittämisen yhteydessä.	2025–2027
Edistetään parhaita käytäntöjä, jotka liittyvät suuren yleisön tietoisuuden lisäämiseen ja siihen, miten veden hinnoittelulla voidaan edistää vesitehokkuutta, kustannusten kattamisen periaatteen ja aiheuttamisperiaatteen soveltamiseen sekä näihin liittyvään kansalliseen vesivarojen hallintaan.	2026–2027
Edistetään vesiresilienssiä koko rakennetussa ympäristössä uusi eurooppalainen Bauhaus -välineen tulevan työohjelman (2026–2027) ja tulevan kohtuuhintaista asumista koskevan suunnitelman avulla.	2026

3. TOIMET VIIDELLÄ ALALLA VESIRESILIENSSIN EDISTÄMISEKSI EUROOPASSA

Strategiassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi on noudatettava koko yhteiskunnan kattavaa lähestymistapaa, jossa kansalaiset, yritykset, kansalaisyhteiskuntaa ja luonnonympäristöä edustavat ryhmät sekä toimiin sitoutuneet hallinnot tekevät tiivistä yhteistyötä yli toimintapolitiittisten rajojen ja tasojen siten, että kaikki sidosryhmät ovat mukana. Tämän tukemiseksi EU toteuttaa toimia viidellä alalla.

3.1 Hallinnointi ja täytäntöönpano muutoksen vauhdittamiseksi

Vesiresilienssin saavuttaminen edellyttää, että kattava EU:n vesialan säännöstö pannaan tehostetusti täytäntöön ja että synergioita toimintapolitiikkojen kanssa lisätään muun muassa maatalouden, teollisuuden, energian, liikenteen ja kuluttajansuojan alalla. Sääntelyviranomaiset ovat jo vuosikymmenien ajan suojelleet vesiä sekä EU:n ympäristö- että terveystieteiden puitteissa. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman yhteydessä on uudelleentarkasteltu ja nykyaikaistettu useita keskeisiä säädöksiä, minkä ansiosta edistystä on saavutettu. Komission tuoreesta kertomuksesta⁵² käy kuitenkin ilmi, että täytäntöönpanon puutteet ja rahoitusvaje ovat haitanneet huomattavasti vesilainsäädännön tavoitteiden saavuttamista. Esimerkiksi monet jäsenvaltiot eivät noudattaneet asianmukaisesti komission vuonna 2019 antamia suosituksia laatiessaan kolmansia vesienhoitosuunnitelmiaan ja toisia tulvariskien hallintasuunnitelmiaan. Monet jäsenvaltiot eivät myöskään ole vielä ottaneet käyttöön asianmukaisia rekistereitä, tarkastuksia ja tarpeen mukaan seuraamuksia liiallisen vedenoton välttämiseksi.

Komissio aikoo tehostaa täytäntöönpanon valvontaa kansallisista suunnitelmista tekemänsä viimeisimmän arvioinnin tulosten sekä EU:n laajuisten ja maakohtaisten suositusten perusteella. Se aikoo käynnistää jäsennellyt vuoropuhelut jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan yhdessä edistää laajemman EU:n vesialan säännösten tehostettua täytäntöönpanoa. Teknisen tuen

⁵² Komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille vesipuitedirektiivin (2000/60/EY) ja tulvadirektiivin (2007/60/EY) täytäntöönpanosta ”Järjestyksessä kolmannet vesipiirin hoitosuunnitelmat – Järjestyksessä toiset tulvariskien hallintasuunnitelmat”, COM(2025) 2 final.

väline voi auttaa jäsenvaltioita vastaamaan veteen liittyviin haasteisiin, myös niihin, jotka on yksilöity eurooppalaisessa ohjausjaksossa.

EU:n vesialan sääntöjen yksinkertaistaminen voisi edistää merkittävästi niiden täytäntöönpanoa. Komissio arvioi keskeisiä säädöksiä säännöllisin väliajoin. Tällä hetkellä arvioitavana on nitraattidirektiivi. Lisäksi komissio pyrkii yksinkertaistamaan ja tehostamaan vesipuitedirektiivin mukaista sähköistä raportointia saatuaan tulokset parhaillaan käynnissä olevasta selvityksestä. Myös meristrategiapuitedirektiivin tarkistamisen odotetaan johtavan huomattavaan yksinkertaistamiseen. Yhdyskuntajätevesien käsittelystä annetun direktiivin (EU) 2024/3019 9 artiklassa tarkoitetun laajennetun tuottajavastuun järjestelmän täytäntöönpanon yhteydessä komissio aikoo tehdä päivitetyn selvityksen kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista toimialoihin, joita asia koskee. Lisäksi komissio aikoo jatkossakin tukea jäsenvaltioita kansallisten järjestelmien käytännön suunnittelussa, jotta vältetään odottamattomat tai tahattomat seuraukset erityisesti lääkkeiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden suhteen⁵³.

Vesiälykkään aluesuunnittelun on näytettävä suuntaa vihreän ja digitaalisen siirtymän kestävälle toteutukselle. Komissio aikoo parantaa nykyisiä visualisointityökaluja yhdistämällä ympäristötietoja ja vesi- ja energiaverkkoihin liittyviä tietoja. Tavoitteena on tarjota jäsenvaltioille tietoa aluesuunnittelupäätöksiä varten ja siten auttaa niitä yksilöimään parhaat alueet paljon vettä käyttävän liiketoiminnan käynnistämistä varten. Samalla on tarkoitus houkutella investoijia toteuttamaan toimia luonnon ennallistamiseksi ja vesihuoltoverkkojen nykyaikaistamiseksi tällaisen liiketoiminnan tukena.

Rajatyöllistä yhteistyötä on edelleen parannettava. Euroopassa on 75 rajatyöllistä vesistöaluetta. Vesipuitedirektiivissä nimenomaisesti edellytetään, että jäsenvaltiot varmistavat koordinoitun täytäntöönpanon kansainvälisten vesistöalueiden osalta. Edelleen on kuitenkin tarpeen yhdenmukaistaa vesimuodostumien tilan arviointia, parantaa johdonmukaisuutta ylä- ja alajuoksun maissa toteutettavien toimenpiteiden välillä, myös sellaisten rantavaltioiden kanssa, jotka ovat EU:n ulkopuolisia kumppaneita, ja kiinnittää enemmän huomiota veden määrän hallintaan. Komissio aikoo tukea vertaisaloitteita, joilla edistetään joki- ja merialueista vastaavien organisaatioiden, alueiden ja kuntien välistä yhteistyötä, EU:n ohjelmien ja aloitteiden, kuten Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, Euroopan unionin kaupunkiagendan temaattisen kumppanuuden ”Water Sensitive City” ja Cohesion for Transitions Community of Practice -foorumin,⁵⁴ kautta. Näin varmistetaan alue- ja paikallistason osallistuminen toimiin, mikä on tärkeää, kuten Interreg-ohjelmien aloitteet ovat osoittaneet.

Kärkitoimet – Hallinnointi ja täytäntöönpano muutoksen vauhdittamiseksi	Aikataulu
Tehostetaan täytäntöönpanon valvontaa ja käynnistetään jäsenvaltioiden välillä vuoropuhelua kaikkien jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan nopeuttaa ja laajentaa EU:n vesialan säännösten täytäntöönpanoa, ottaen huomioon keskeiset täytäntöönpanon valvonnan prioriteetit, jotka perustuvat vesienhoitosuunnitelmien ja tulvariskien hallintasuunnitelmien tuoreimpaan arviointiin.	2025–2026
Järjestetään Cohesion for Transitions Community of Practice -foorumin puitteissa säännöllisiä keskusteluja alueiden, kuntien ja vesialan viranomaisten kanssa, jotta voidaan edistää parhaiden käytäntöjen	2025–2027

⁵³ Ks. myös Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 7. toukokuuta 2025, eurooppalaisesta vesiresilienssiä koskevasta strategiasta (2024/2104(INI)).

⁵⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communities-and-networks/cohesion-4-transition_en

vaihtoa ”pesusienimaisemista” ja rajatylittävää vesialan yhteistyötä Interreg-ohjelman mukaisesti.	
Otetaan käyttöön työkalu, jossa ympäristötiedot on yhdistetty vesi- ja energiaverkkoihin liittyviin tietoihin, jotta jäsenvaltioiden on aluesuunnittelun yhteydessä helpompi yksilöidä parhaat alueet paljon vettä käyttävää liiketoimintaa varten niin, että kaikki osapuolet hyötyvät.	2027

3.2 Rahoitus, investoinnit ja infrastruktuurit vakaan vedensaannin takaamiseksi

Jos merkittäviä julkisia ja yksityisiä lisäinvestointeja ei tehdä kaikissa vesienhallinnan vaiheissa, edistyminen kohti vesiresilienssiä on liian hidasta tai sen vaikutukset jäävät merkityksettä miiniksi. Nykyiset (EU:n, EIP:n ja kansalliset) vuotuiset pääomainvestoinnit vesialan toimenpiteisiin ovat noin 55 miljardia euroa (vuoden 2022 hintoina). Tämä tarkoittaa, että voimassa olevan vesilainsäädännön täytäntöönpanoon liittyvä investointivaje on noin 23 miljardia euroa vuodessa (0,1 prosenttia suhteessa EU:n BKT:hen)⁵⁵. Tämä kattaa investoinnit, joilla sadevettä muunnetaan (maae kosysteemeihin varastoituvaksi) vihreäksi vedeksi luontopohjaisten ratkaisujen avulla ja joilla (yhdyskuntien ja teollisten prosessien käyttämä) harmaa vesi muunnetaan siniseksi vedeksi (joet ja meret), joka soveltuu päästettäväksi jälleen luontoon. Investointien on katettava kaikki vesienhallinnan vaiheet, ja ne on suunniteltava yhdennetysti ottaen huomioon tulevat ilmastoskenaariot ja arviot niistä aiheutuvista riskeistä. Investointeja tarvitaan myös uusien vesiteknologioiden tukemiseen. Jäsenvaltiot voivat käyttää esimerkiksi BlueInvest-foorumien tarjoamia kannustimia sinisen talouden aloilla sellaisten kriittisten veteen liittyvien teknologioiden kehittämiseksi, jotka täyttävät Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP) vaatimukset. Samalla jäsenvaltioiden on vältettävä tukia, jotka saattavat sivuvaikutuksena vahingoittaa ympäristöä tai johtaa tehottomaan vedenkäyttöön.

Äskettäisen koheesiopolitiikan väliarvioinnin yhteydessä komissio ehdotti poikkeuksellista toimenpidepakettia, jolla jäsenvaltioita ja alueita kannustetaan investoimaan vesiresilienssiin. Tähän uuteen pakettiin sisältyy mahdollisuus saada EU:n rahoitusta jopa 100 prosenttia ja ennakkorahoitusta 30 prosenttia vesiresilienssi-investointeihin, jotka toteutetaan tätä uutta erityistavoitetta koskevan erityisen toimintalinjan puitteissa, sekä erilaisia joustomahdollisuuksia.

Joillakin jäsenvaltioilla on puutteellisten hallinnollisten valmiuksien ja oikeudellisten tai organisatoristen esteiden vuoksi vaikeuksia käyttää saatavilla olevia EU:n varoja. Valmiuksia tehdä vesiresilienssi-investointeja on parannettava erityisesti vähemmän kehittyneillä alueilla. Tekninen apu – kun siihen yhdistetään oikealla tasolla tehdyt vesialan hallinnoinnin uudistukset – voi auttaa varmistamaan, että saatavilla olevat EU:n varat käytetään mahdollisimman tehokkaasti.

Saatavilla olevat EU:n varat olisi suunnattava nopeasti investointeihin, joilla pyritään vähentämään vuotoja digitaalisten välineiden, älymittarien ja vesitehokkuutta parantavien teknologioiden avulla. Tällaiset investoinnit eivät edellytä yhtä monimutkaista suunnittelua kuin suuret vesihankkeet. Komissio aikoo laatia jäsenvaltioille ohjeistusta näillä aloilla toteutettavista plug and play -tyylisistä (pilotti)hankkeista, jotta menettelyjä voidaan yksinkertaistaa ja virtaviivaistaa.

Seuraava monivuotinen rahoituskehys tarjoaa tilaisuuden tukea edelleen vesiresilienssiä investointien ja uudistusten avulla. Kansallisten ja alueellisten kumppanuussopimusten puitteissa

⁵⁵ Ympäristöasioiden pääosasto, ”Environmental investment needs, financing and gaps in the EU-27 – update 2024 (internal analysis)”. Olisi huomattava, että tämä määrä perustuu pitkälti vedenjakeluun ja sanitaatioon liittyviin tarpeisiin. Siinä ei välttämättä oteta huomioon kaikkia muiden vesipuitedirektiivin ja tulvadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvien toimenpiteiden kustannuksia.

jäsenvaltiot voisivat käsitellä esimerkiksi hallinnoinnin parantamista, riskinarviointia ja katastrofivalmiutta, vesitehokkuuden ja uudelleenkäytön parantamista, priorisoitua kysynnän vähentämistä ja valvonnan tehostamista. Komissio myös kannustaa jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä vihreitä ja sinisiä käytäviä koskevassa aloitteessa, jolla tuetaan ekologisten ympäristöjen ja infrastruktuurien, myös jokien, kosteikkojen ja rannikoiden, ennallistamista.

Lisäksi komissio tehostaa yhteistyötään Euroopan investointipankkir ryhmän (EIP-ryhmä) kanssa, jotta voidaan lisätä veteen liittyviä julkisia ja yksityisiä investointeja sekä EU:ssa että maailmanlaajuisesti. EIP-ryhmä, joka on jo nyt suurin maailmanlaajuinen vesialan rahoittaja, on laatinut vesiohjelman komission vesiresilienssi-strategian tueksi. Suunnitelman mukaan vuosina 2025–2027 myönnetään yli 15 miljardia euroa rahoitusta hankkeisiin, joissa parannetaan veden saatavuutta, pilaantumisen torjuntaa, häiriönsietokykyä ja kilpailukykyä EU:n vesialalla muun muassa suurten infrastruktuurien ja luontopohjaisten ratkaisujen avulla. Lisäksi komissio ja Euroopan investointipankki yhdistävät voimansa, jotta voidaan poistaa vesi-investointien toteutuksen pullonkauloja. Yhteistyöhön sisältyy Sustainable Water Advisory Facility -väline, jonka avulla voidaan rahoittaa EIP:n teknistä apua hankejatkumon kehittämiseksi, sekä rahoitustarpeiden ja -vaihtoehtojen parempi määrittäminen vesi-investointien helpottamiseksi.

Yksityisiä investointeja on lisättävä merkittävästi. Rahoituslaitosten kanssa tehtävällä yhteistyöllä voidaan saada lisää yksityistä rahoitusta vesiresilienssin kehittämiseen, kun hyödynnetään sekarahoitusta, innovatiivisia malleja, kuten ”Water as a Service”, ja jäsenneiltyjä ekosysteemejä vihreitä ja sinisiä joukkovelkakirjoja varten. Järjestelmillä, joissa palkitaan ekosysteemipalveluista, on potentiaalia myös tukea tarvittavien markkinoiden luomista. Komissio antaa luontohyötyä koskevan etenemissuunnitelman, jotta voidaan hyödyntää näiden välineiden potentiaalia ja luoda kannustimia niiden markkinoiden skaalaamiseksi. Tämän lisäksi yksinkertaistetulla EU:n kestävä rahoituksen kehyksellä ja säästö- ja investointiunionin käyttöönotolla pyritään lisäämään EU:n yritysten rahoitusmahdollisuuksia, myös vesialalla.

Ilmastoperäiset häiriöt ovat yhä vahvempi peruste vesi-investoinneille, ja innovatiiviset lähestymistavat voivat auttaa mobilisoimaan huomattavia yksityisiä investointeja. Vettä pidetään yhä useammin taloudellisesti olennaisena tekijänä yritysten, investoijien ja julkisen hallinnon kannalta. Yksityisten vesi-investointien käynnistämistä haittaavat kuitenkin merkittävät esteet, joiden ratkaiseminen edellyttää usein tiivistä yhteistyötä eri sidosryhmien välillä, jotta ehkäistään erityisesti vapaamatkustajaongelmia. Komissio perustaa vesiresilienssi-investointien edistämistä välineen. Sen avulla toteutetaan 20 innovatiivista pilottihanketta, jotka koskevat luonnollista vedenpidätystä ja vesitehokkuutta. Edistämistä väline tuo yhteen paikalliset vesialan investoijat, ratkaisujen tarjoajat ja ongelmista kärsivät tahot. Tavoitteena on innostaa sidosryhmiä samankaltaiseen toimintaan kaikkialla EU:ssa. Tässä yhteydessä voitaisiin hyödyntää myös elävien laboratorioiden verkostoja, joita on perustettu esimerkiksi eurooppalaisten kumppanuuksien ja missioiden yhteydessä. Luonnonkatastrofien, myös veteen liittyvien katastrofien, aiheuttamien taloudellisten menetysten vakuuttaminen EU:ssa on yhä suurempi haaste. Tähän haasteeseen vastaamiseksi komissio aikoo tutkia Euroopan keskuspankin ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ehdotusten⁵⁶ pohjalta, miten vakuutusturvan puutteita voitaisiin pienentää. Lisäksi kannustimet, joilla parannetaan vedenkäyttöön liittyvää tiedottamista, hinnoittelua ja valvontaa (ks. 2.3 jakso), auttavat houkuttelemaan vesi-investointeja, myös maatalouden, vesiviljelyn ja energia-alan kaltaisilla aloilla, jotka ovat erittäin riippuvaisia vedestä ja entistä haavoittuvampia niukkuustilanteissa.

⁵⁶ EKP:n ja EIOPAn yhteinen asiakirja ”Towards a European system for natural catastrophe risk management”, joulukuu 2024.

Kärkitoimet – Rahoitus, investoinnit ja infrastruktuurit vakaan tarjonnan takaamiseksi	Aikataulu
Käynnistetään yhteistyössä komission kanssa EIP:n vesiohjelma ja Sustainable Water Advisory Facility -väline, jotta mahdollisia lainanottajia voidaan avustaa paremmin ja vahvistaa siten hankejatkumoa.	2025
Tuetaan jäsenvaltioita ja alueita koheesiopolitiikan varojen uudelleenkohdentamisessa vesiresilienssiin väliarvioinnin yhteydessä.	2025
Luodaan vesiresilienssi-investointien edistämistäväline	2026–2027
Käynnistetään vihreitä ja sinisiä käytäviä koskeva aloite, jolla tuetaan ekologisten ympäristöjen ja infrastruktuurien, myös jokien, kosteikkojen ja rannikoiden, ennallistamista veden kiertokulun palauttamiseksi noudattaen lähteestä mereen -lähestymistapaa.	2027
Hyväksytään luontohyviksiä koskeva etenemissuunnitelma, jotta voidaan hyödyntää näiden välineiden potentiaalia ja luoda kannustimia niiden markkinoiden skaalaamiseksi.	2025

3.3 Kestävän vesienhallinnan edistäminen ja yksinkertaistaminen digitalisaation ja tekoälyn avulla

Digitalisaatiolla on huomattavaa potentiaalia mullistaa vesienhallinta ja edistää kestävää vedenkäyttöä. Sen avulla saadaan oikea-aikaista tietoa, joka auttaa parantamaan päätöksentekoa ja tehostamaan vesi-infrastruktuurin ja -palvelujen suunnittelua ja toimintaa. Markkinoilla on saatavilla lukuisia esimerkiksi tekoälyn perustuvia digitaalisia ratkaisuja⁵⁷. Digitaalisten ratkaisujen käyttöönotto on kuitenkin edelleen liian hidasta ja epätasaista.

Jotta tämä suurelta osin vielä hyödyntämätön potentiaali voidaan valjastaa käyttöön, komissio aikoo tulevien dataunionia ja tekoälyn soveltamista koskevien tiedonantojen perusteella hyväksyä toimintasuunnitelman, jolla vastataan vesialan erityishaasteisiin. Näitä erityishaasteita ovat analogiset ja vanhentuneet järjestelmät sekä monissa eri tietokannoissa hajallaan olevat hyvin suuret datakokonaisuudet. Toimintasuunnitelmalla tulee olemaan kaksi pääpilaria: i) edistetään digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa tarjoamalla rahoitusta ja jakamalla tietoa digitaalisen osaamisen kehittämiseksi ja teknologian siirron edistämiseksi vesialalla ja ii) tuetaan vesidatan jakamista edistämällä kansallisten dataportaalien kehittämistä, jotta data ei ole enää hajallaan vaan on helposti löydettävissä, maksutta saatavilla, yhteentoimivaa ja uudelleenkäytettävissä avointa dataa koskevan direktiivin⁵⁸ vaatimusten mukaisesti.

Keskitetty asiointipiste vesienhallinnan kannalta merkityksellisiä maanhavainnointituotteita varten tuo avaruudesta käsin tapahtuvan vesienhallinnan helposti kaikkien saataville. Maanhavainnointia on käytetty jo vuosikymmenten ajan yleisesti kuivuuden ja tulvien ennustamiseen, mutta päivittäisessä vesienhallinnassa sitä käytetään paljon vähemmän. Copernicus-ohjelma ja sen kuusi erikoistunutta palvelua tarjoavat laajan valikoiman veteen liittyviä tuotteita, jotka ovat saatavilla kokonaisuudessaan maksuttomasti ja avoimesti. Nämä tiedot ovat kuitenkin hajallaan eri tietokannoissa. Komissio aikoo perustaa vesialan teemakeskuksen keskitetyksi

⁵⁷ Näitä ratkaisuja ovat muun muassa älykäs mittaus, jonka avulla saadaan reaaliaikaista dataa vedenkäytöstä, ennakoivan kunnossapidon järjestelmät ja vuotojen havaitsemisjärjestelmät, digitaaliset kaksoset sekä tuotteet, jotka perustuvat in situ -dataan tai droonien taikka satelliittiantureiden tuottamaan dataan.

⁵⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä.

asiointipisteeksi vesienhallinnan kannalta merkityksellisiä maanhavainnointituotteita varten. Tarkoituksena on koota yhteen Copernicus-ohjelman veteen liittyvää dataa, tuotteita ja välineitä sekä helpottaa tämän datan saatavuutta ja käyttöä. Komissio aikoo myös edistää yhteistyötä maanhavainnoinnista ja vesienhallinnasta vastaavien yhteisöjen välillä kumppanuusyhteistyössä yhteisen tutkimuskeskuksen maanhavainnoinnin tietokeskuksen kanssa. Näin varmistetaan, että Copernicus-tuotteilla vastataan käyttäjien ja poliittisten päättäjien tarpeisiin.

Vesienhallinnasta vastaavat viranomaiset ja suunnittelu- ja lupaviranomaiset sekä yksityinen sektori saattavat tarvita tukea ilmastonmuutoksesta johtuvien riskien arvioinnissa. Komissiossa kehitteillä olevat digitaaliset mallit, kuten Destination Earth ja Digital Twin of the Ocean, tukevat työtä, jossa arvioidaan vesioaloja ja veden saatavuutta pitkällä aikavälillä erilaisissa ilmastonmuutokseen tai ihmisen toimintaan liittyvissä skenaarioissa. Nämä resurssit voivat tulla kansallisten ja paikallisten hallintojen saataville ennen vuotta 2030.

Kärkitoimet – Kestävän vesienhallinnan edistäminen ja yksinkertaistaminen digitalisaation ja tekoälyn avulla	Aikataulu
Kehitetään ja otetaan käyttöön Destination Earth- ja Digital Twin of the Ocean -malleihin perustuvia vesiresilienssisovelluksia ja asetetaan ne vuoteen 2030 mennessä kansallisten ja paikallisten hallintojen saataville EU:ssa ja sen ulkopuolella.	2025–2030
Laaditaan vesialan digitalisaatiota koskeva EU:n laajuinen toimintasuunnitelma, johon sisältyy älykästä mittaamista kaikille koskeva EU:n laajuinen aloite.	2026
Käynnistetään vesialan teemakeskus Copernicus-ohjelman puitteissa.	2026

3.4 Tutkimus ja innovointi, vesiteollisuus ja osaaminen kilpailukyvyyn edistäjinä

Vesialan innovointia on skaalattava EU:n start-up- ja scale-up-strategian pohjalta. Vesi on ollut tärkeä osatekijä EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmissa, ja Euroopassa on jo kehitetty laaja valikoima innovatiivisia ideoita ja ratkaisuja. Näiden ratkaisujen käytännön toteutus hankevaiheen jälkeen on kuitenkin edelleen hidasta. Tästä syystä komissio aikoo luoda tieteen ja politiikan välisen rajapinnan, jonka avulla voidaan hyödyntää tietämystä, jota saadaan EU:n ja jäsenvaltioiden rahoittamista T&I-toimista.

Komissio aikoo perustaa vesiälykkään teollisuusallianssin näiden toimien vahvistamiseksi. Tavoitteena on edistää innovointia ja kilpailukykyä sekä varmistaa tarvittava vesialan osaaminen. Lisäksi komissio aikoo puhtaan teollisen kehityksen ohjelman mukaisesti tutkia, miten julkisilla hankinnoilla voidaan edistää vesiresilienssinäkökohtia asiaankuuluvissa julkisissa tarjouskilpailuissa, ja miten voidaan yksinkertaistaa pk-yritysten markkinoillepääsyä, jotta ne voivat hyödyntää innovointipotentiaaliaan. Näiden aloitteiden täydennyksenä komissio aikoo myös käynnistää Euroopan vesiakatemian, jonka tehtävänä on vastata Euroopan vesialan kapasiteettitarpeisiin. Näin voidaan edistää julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia, innovointia ja teknologian siirtoa osaamisvajaiden täyttämiseksi.

Kaikkien on kehitettävä uusia taitoja iästä ja toimialasta riippumatta. Työllisyys on kasvanut vesialalla viime vuosina ja kasvaa jatkossakin.⁵⁹ Työvoiman ikääntyminen ja osaamisvaje ovat kuitenkin ongelmia sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, erityisesti vedenkäsittelyyn ja

⁵⁹ Cedefop (2023). ”Skills in transition: the way to 2035”. Luxemburg: Julkaisutoimisto. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/438491>

vesihuoltoon liittyvillä teknisillä aloilla ja digiosaamista silmällä pitäen. Osaamisunionipaketilla ja Euroopan sosiaalirahasto plussalla voidaan edistää viranomaisten, vesienhallinnan ammattilaisten ja yhteisöjen koulutusta. Makean veden ja valtamerten osalta on edistettävä luonnontieteiden, matematiikan, tekniikan ja teknologioiden (LUMA-aineet) osaamista.⁶⁰ Komissio, EU:n vesiteollisuus ja sidosryhmät aikovat tehdä yhteistyötä oikeanlaisen osaamisen tarjoamiseksi vesialan työvoimalle EU:ssa. Yksi tällainen hanke voisi olla laaja-alainen osaamiskumppanuus. Lisäksi komissio aikoo lujittaa ammatillista koulutusta lisäämällä tukeaan Platform of Vocational Excellence Water -kumppanuudelle. Se aikoo myös hyödyntää olemassa olevaa Euroopan sinisten koulujen verkostoa makean veden ja valtamerten tuntemuksen lisäämiseksi sekä tietoisuuden lisäämiseksi niiden suojelusta lähteestä mereen -lähestymistavan mukaisesti.

Vankasta tietopohjasta huolimatta tietämyksessä on edelleen aukkoja Euroopan makeiden vesien ja merivesien, vesivarojen saatavuuden, ilmastomuutoksen sekä veden, energian, elintarvikkeiden ja ekosysteemien välisen yhteyden suhteen. Käyttämällä EU:n tutkimusvaroja tehokkaasti voidaan helpottaa innovatiivisten teknologioiden saattamista markkinoille ja tukea pk-yrityksiä. Valtamerien ja vesistöjen ennallistamista sekä ilmastomuutokseen sopeutumista koskevien EU:n missioiden puitteissa tehdyn huippututkimuksen pohjalta komissio aikoo hyväksyä vuoden 2026 loppuun mennessä vesiresilienssiä koskevan T&I-strategian, jolla puututaan EU:n T&I-aloitteiden hajanaisuuteen.

Lisäksi on lisättävä synergioita ja yhdistettävä teollisuus, koulutus ja tutkimus lähteestä mereen -lähestymistapaan, jotta voidaan vauhdittaa innovointia ja poistaa osaamisvaje ja tietoaукот sekä parantaa siten Euroopan kilpailukykyä vesialalla. Tästä syystä komissio aikoo käynnistää vuonna 2026 Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) alaisuuteen osaamis- ja innovaatioyhteisön, joka käsittelee vesi-, meri- ja merenkulkualaa ja niiden ekosysteemejä.

Kärkitoimet – Tutkimus ja innovointi, vesiteollisuus ja osaaminen kilpailukyvyn edistäjinä	Aikataulu
Tieteen ja politiikan välinen rajapinta, jonka avulla voidaan levittää tuloksia, joita saadaan EU:n rahoittamista T&I-hankkeista, esimerkiksi keskitetyn alustan kautta.	2026
Vesiresilienssiä koskeva T&I-strategia	2026
Vesiälykäs teollinen allianssi kilpailukyvyn edistämiseksi	2026
Euroopan vesiakatemia	2026–2027
Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) alainen osaamis- ja innovaatioyhteisö, joka käsittelee vesi-, meri- ja merenkulkualaa ja niiden ekosysteemejä.	2026

3.5 Turvallisuus ja varautuminen kollektiivisen häiriönsietokyvyn parantamiseksi

Jäsenvaltiot ovat yksilöineet keskeisiksi veteen liittyviksi riskeiksi ilmastomuutoksesta johtuvat uhat ja luontokadon, vihamieliset hyökkäykset kriittisen vesi-infrastruktuurin häiritsemiseksi sekä satunnaispäästöt sisä- ja merivesiin. Viime vuosina tällaisten katastrofien vuoksi on pyydetty yhä useammin apua EU:n pelastuspalvelumekanismista sekä Euroopassa että muualla maailmassa. EU aikoo jatkossakin osoittaa solidaarisuutta ylikansalliselle yhteistyölle, mutta

⁶⁰ ”STEM-aineiden opetusta koskeva strateginen suunnitelma: taitoja kilpailukyvyn ja innovoinnin edistämiseksi”, COM(2025) 89.

tätä solidaarisuutta on täydennettävä sisäänrakennetun varautumisen periaatteilla, jotta saatavilla olevia varoja voidaan käyttää tehokkaasti ja jotta katastrofiavun tarvetta voidaan vähentää. Erityisen merkityksellisiä tässä yhteydessä ovat RESTORE-asetus⁶¹, jonka avulla jäsenvaltiot voivat mobilisoida varoja nopeasti, ja koheesiopolitiikan väliarviointi.

Kansalaiset tarvitsevat paikallisia ratkaisuja, jotka tarjoavat heille suojan ja joiden avulla he voivat varautua väistämättömään, Euroopan unionin varautumisunionistrategian⁶² mukaisesti. Tällaisissa toimissa on otettava huomioon kaupunkisuunnittelunäkökohdat, jotta voidaan torjua pilaantumista. Samalla on hillittävä ilmastonmuutosta ja sopeuduttava siihen, parannettava kuivuus- ja tulvariskinhallintaa, optimoitava digitaalisten välineiden ja nopeiden hälytysjärjestelmien käyttö sekä vahvistettava yhteyksiä jo olemassa olevien riskinhallintavälineiden välillä niin Euroopan tasolla (esimerkiksi Copernicuksen hätätilanteiden hallintapalvelun varhaisvaroitusvälineet⁶³) kuin kansallisella ja paikallisella tasolla. Kansalaisten ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia on lisättävä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja tulvien ja kuivuuden riskeiltä suojautumiseksi. Rakennuksia ja maa-alueita uhkaavista tulva- ja kuivuusriskeistä tiedottaminen on ensimmäinen askel kohti yhteiskunnan parempaa häiriönsietokykyä.

EU:ssa on monia välineitä, joilla voidaan suojella väestöä veteen liittyviltä katastrofeilta tai lieventää niiden vaikutuksia, mutta näitä välineitä ei aina tunneta tai käytetä riittävästi. On tärkeää antaa kansalaisille mahdollisuus saada tietoa ilmastoperäisten veteen liittyvien katastrofien riskeistä, jotka ovat kasvussa, ja hallita näitä riskejä, kuten unionin pelastuspalvelumekanismin⁶⁴ puitteissa laadituissa unionin katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta koskevista tavoitteista edellytetään. Komissio aikoo tehostaa EU:n reaaliaikaisia varhaisvaroitus- ja seurantajärjestelmiä tulvien ja kuivuuden osalta tukemalla jäsenvaltioiden toimia, vahvistamalla eurooppalaista kuivuuden seurantajärjestelmää ja Copernicuksen hätätilanteiden hallintapalvelun eurooppalaista tulvatietojärjestelmää.

Heikkojen kohtien tunteminen ja korjaaminen vahvistavat häiriönsietokykyä. Vesi-infrastruktuuriin kohdistuu kyberhyökkäyksiä yhä useammin, ja niiden seuraukset ovat entistä vakavampia. Asianmukaisen turvallisuussuunnittelun ja haavoittuvuuksien paremman tuntemuksen avulla unioni ja talouden toimijat kykenevät torjumaan vihamielisiä fyysisiä ja kybertoimia, jotka kohdistuvat esimerkiksi juomavesi- ja jätevesi-infrastruktuuriin, sekä tahallista veden saastuttamista. Tässä suunnittelussa on suurta hyötyä toimista, joilla kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva direktiivi⁶⁵ ja toimenpiteistä yhteisen korkean kyberturvaston varmistamiseksi koko unionissa annettu direktiivi (NIS 2 -direktiivi)⁶⁶ pannaan täysimääräisesti täytäntöön. Tuleva

⁶¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/3236, annettu 19 päivänä joulukuuta 2024, asetusten (EU) 2021/1057 ja (EU) 2021/1058 muuttamisesta jälleenrakennukseen myönnettävän alueellisen hätätilanteen tuen (RESTORE) osalta.

⁶² JOIN(2025)130 final. Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Euroopan varautumisunionistrategiasta.

⁶³ Copernicuksen hätätilanteiden hallintapalvelu ja sen varhaisvaroitusjärjestelmät eli EU:n metsäpalotietojärjestelmä (EFFIS), eurooppalainen tulvatietojärjestelmä (EFAS) ja maailmanlaajuinen tulvatietojärjestelmä (GloFAS) sekä eurooppalainen kuivuuden seurantajärjestelmä (EDO) ja maailmanlaajuinen kuivuuden seurantajärjestelmä (GDO) sekä tietoisuutta lisäävä Flood Risk Areas Viewer -tietonäköala.

⁶⁴ Ensimmäiset unionin katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta koskevat tavoitteet vahvistettiin unionin pelastuspalvelumekanismin koskevan päätöksen 6 artiklan 5 kohdan nojalla ja julkaistiin helmikuussa 2023. Suositus unionin katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta koskevista tavoitteista, EUVL C 56, 15.2.2023, s. 1. Tiedonanto ”Euroopan unionin katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden tavoitteet: yhteistoimintaa tulevilla katastrofeilla”, COM(2023) 61.

⁶⁵ Jäsenvaltiot hyväksyvät vuoteen 2026 mennessä strategian juomavesi- ja jätevesisektorien kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvyn parantamiseksi.

⁶⁶ Direktiivi (EU) 2022/2555 toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa (NIS2-direktiivi), EUVL L 333, 27.12. 2022, s. 80.

komission tiedonanto, jossa asetetaan ei-sitovat suuntaviivat jäsenvaltioiden tukemiseksi kriittisten toimijoiden määrittämisessä ja riskinarviointien tuloksien raportoinnissa, koskee juomavesi- ja jätevesisektoria CER-direktiivin soveltamisalan mukaisesti. EU:n häiriönsietokyvyn vahvistamisen yhteydessä on tärkeää myös auttaa viranomaisia, yrityksiä ja yleisöä varautumaan tuleviin ilmatoriskeihin. Tätä varten voidaan muun muassa käyttää yhteisiä ilmastoa koskevia viiteskenaarioita ja EU:n reaaliaikaisiin varhaisvaroitus- ja seurantajärjestelmiin perustuvia digitaalisia välineitä.

Kärkitoimet – Turvallisuus ja varautuminen kollektiivisen häiriönsietokyvyn parantamiseksi	Aikataulu
Parannetaan maa- ja vesialueilla sijaitsevien vesi-infrastruktuurien häiriönsietokykyä panemalla täytäntöön kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva direktiivi.	2025
Tehostetaan EU:n reaaliaikaisia varhaisvaroitus- ja seurantajärjestelmiä vahvistamalla eurooppalaista kuivuuden seurantajärjestelmää ja Copernicuksen hätätilanteiden hallintapalvelun eurooppalaista tulvatietojärjestelmää.	Vuodesta 2025 alkaen
Hyväksytään eurooppalainen ilmastomuutokseen sopeutumista koskeva suunnitelma	2026

4. MAAILMANLAAJUINEN TOIMINTA – ESIMERKIN NÄYTTÄMINEN, SITOUMUKSET JA ALOITTEET

Agenda 2030 -toimintaohjelma päättyy viiden vuoden päästä. Kestävän kehityksen tavoitteen 6⁶⁷ saavuttamisessa ei ole edistytty tarvittavassa tahdissa. Maailmanlaajuisesti 2,2 miljardilla ihmisellä ei edelleenkään ole saatavilla turvallista juomavettä ja yli puolella ihmiskunnasta ei ole käytettävissään turvallisista sanitaatiopalveluja. Lisäksi monien valuma-alueiden tila heikentyy edelleen, mikä uhkaa ekosysteemien terveyttä ja veden saatavuutta. Ilmastomuutos pahentaa tätä tilannetta entisestään. Kosteikot ovat kaikkein tehokkaimpia luonnon omia keinoja hallita vesivaroja. Ne kuitenkin hupenevat kaikkialla maailmassa kolme kertaa nopeammin kuin metsät. Tämä lisää aavikoitumisen ja tulvien riskiä. Arvioiden mukaan lähes puolet maailman väestöstä kärsii vesistressistä vuoteen 2030 mennessä.⁶⁸

Vesikriisin kiihtymisen välttämiseksi tarvitaan nopeita ja muutosvoimaisia maailmanlaajuisia toimia, myös uusia tapoja arvottaa ja hallinnoida vettä yhteisen edun hyväksi. EU aikoo Global Gateway -strategian mukaisilla toimillaan edistää maailmanlaajuisen veden kiertokulun suojelua ja ennallistamista, vesiälykkään talouden kehittämistä ja vesiturvallisuuden varmistamista kaikille EU:n tähän strategiaan sisältyvien tavoitteiden sekä tulevaisuussopimuksen⁶⁹ mukaisesti. EU aikoo laajentaa strategisia kumppanuuksia ja vesidiplomatiaa, jotta voidaan edistää integroitua vesivarojen hoitoa, lähteestä mereen -lähestymistapaa, luontopohjaisten ratkaisujen käyttöä, investoimista toimiin, joilla taataan vedensaanti ja sanitaatio kestävästi kaikille, sekä innovaatiovetoisia toimintapoliittisia uudistuksia. Osana vesiälykkään, kiertoon perustuvan ja kilpailukykyisen talouden luomista EU aikoo tukea maailmanlaajuisia aloitteita, joilla edistetään vesitehokkuutta ja veden

⁶⁷ Kestävän kehityksen tavoite 6: ”Varmistaa veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio kaikille”.

⁶⁸ ”The United Nations World Water Development Report 2024 – Water for Prosperity and Peace”, 2024.

⁶⁹ [YK:n yleiskokouksen päätöslauselma 79/1](#)

uudelleenkäyttöä kaikilla talouden aloilla. Lisäksi EU aikoo tukea Codex Alimentarius -ohjeiden⁷⁰ viimeistelyä ja hyväksymistä, jotta voidaan varmistaa veden mikrobiologisesti turvallinen käyttö ja uudelleenkäyttö elintarviketuotannossa kaikkialla maailmassa.

Tavoitteena on vahvistaa veden, rauhan ja turvallisuuden välistä yhteyttä saattamalla yhteen humanitaarista työtä, kehitystä ja rauhaa edistäviä toimijoita ja puolustamalla kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista, jotta voidaan tukea vesivarojen, vesialan henkilöstön ja vesinfrastruktuurien turvallisuutta ja suojelua konfliktialueilla. Asettamalla EU:n rahoittamille humanitaarisen avun toimille ympäristöä koskevat vähimmäisvaatimukset EU edistää vesivarojen kestävyyttä tilanteissa, joissa vesipulan vaikutukset ovat erityisen suuret.⁷¹

On olennaisen tärkeää vahvistaa vesien hallinnointia maailmanlaajuisella tasolla, jotta voidaan varmistaa vakaa edistys ja strateginen ohjaus sekä vähentää hajanaisuutta. YK:n vuoden 2023 vesikonferenssissa esitettiin kunnianhimoinen Water Action Agenda -toimintasuunnitelma⁷², jonka myötä vesi nostettiin keskeiselle sijalle maailmanlaajuisessa politiikassa. Sitten YK on antanut vesipolitiikkaa koskevan päätöslauselman (UNEA-6)⁷³ ja koko järjestelmän kattavan vesi- ja sanitaatiostrategian⁷⁴. Lisäksi YK on nimittänyt vesiasioiden erityislähettilään. EU pyrkii saamaan aikaan kunnianhimoisia ja konkreettisiin toimiin tähtääviä tuloksia tulevissa YK:n vesikonferensseissa. Niihin kuuluvat säännöllinen vettä käsittelevä YK:n hallitustenvälinen prosessi, veden nivominen osaksi monenvälisiä prosesseja ja osallistuminen keskeisiin koalitioihin. EU aikoo myös saada kumppanimaat mukaan vesien hallinnointiin muun muassa luomalla EU:n jäsenvaltioiden vesilähettiläiden verkoston.

EU aikoo tukea YK:n rajavesistöyleissopimuksen laajentamista⁷⁵ keinona edistää yhteisten vesivarojen kestävä hoitoa, konfliktien ehkäisyä, rauhaa, turvallisuutta ja talouskehitystä. Global Gateway -strategian⁷⁶ puitteissa komissio, EIP ja jäsenvaltioiden kehitysrahoituslaitokset (Team Europe -lähestymistavan mukaisesti) asettavat saataville yli 1,2 miljardia euroa hallinnoinnin, osaamisen ja investointien tukemiseen 18 suurella rajatylittävällä vesialueella 47 maassa Afrikassa ja Keski-Aasiassa. Tällaisia aloitteita ovat muun muassa Araljärven ennallistamisen kansainvälinen rahasto (IFAS) ja Blue Africa -ohjelma.

EU aikoo vahvistaa vesialan kumppanuuksia maiden ja alueiden välillä. Niihin kuuluvat Välimeren unionin Water Agenda 2030 -toimintaohjelma ja tuleva Välimeren alueen uusi sopimus (New Pact for the Mediterranean), joilla puututaan yhä pahenevaan veden niukkuuteen ja ilmastovaikutuksiin Välimeren alueella. EU aikoo tukea ehdokas- ja naapurimaita muun muassa Länsi-Balkanin ja itäisen naapuruston investointikehityksen ja Ukrainan tukivälineen kautta. Tässä

⁷⁰ fao.org/fao-who-codexalimentarius/sh-proxy/tr/?lnk=1&url=https%253A%252F%252Fworkspace.fao.org%252Fsites%252Fcodex%252FStandards%252FCXG%2B100-2023%252FCXG_100e.pdf.

⁷¹ https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/humanitarian-aid/climate-change-and-environment_fi.

⁷² <https://sdgs.un.org/conferences/water2023/action-agenda>, ja 33 EU:n sitoumusta, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7443-2023-INIT/en/pdf>.

⁷³ <https://docs.un.org/en/UNEP/EA.6/RES.13>.

⁷⁴ [UN System-wide Strategy for Water and Sanitation July2024 vs23July2024.pdf](https://un-system-wide-strategy-for-water-and-sanitation-july2024-vs23july2024.pdf).

⁷⁵ Yleissopimus maasta toiseen ulottuvien vesistöjen ja kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä.

⁷⁶ Eurooppalainen strategia, jolla vastataan kaikkein kiireellisimpiin maailmanlaajuisiin haasteisiin ja jonka puitteissa mobilisoidaan jopa 300 miljardin euron investoinnit kestäviin ja laadukkaisiin hankkeisiin https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_fi.

yhteydessä EU:n strateginen Mustanmeren toimintamalli⁷⁷ on erityisen tärkeä, jotta voidaan tukea paikallisyhteisöjä muun muassa sotaan liittyvien ympäristövahinkojen torjunnassa. EU aikoo ehdottaa asiaa koskevan vesilainsäädännön sisällyttämistä säännöstöön, joka sisältyy energiayhteisön perustamissopimukseen⁷⁸. EU ja Keski-Aasia aikovat tiivistää yhteistyötään äskettäin sovitun strategisen kumppanuuden kautta. Global Gateway -investointipaketista asetetaan saataville 12 miljardia euroa neljällä prioriteettialalla, jotka koskevat muun muassa ilmastoa, vettä ja energiaa. EU:n huipputasoinen vesiteollisuus on avainasemassa kumppanimaiden tukemisen, vesitehokkaan teknologian kehittämisen, kestävän infrastruktuurin rahoittamisen ja innovoinnin edistämisen kannalta. EU aikoo tukea toimintapoliittisia kannustimia, rahoitusmekanismeja ja vesialan pk-yrityksiä asiaankuuluvien markkinamahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

EU on edelleen sitoutunut toimiin, joilla autetaan korjaamaan kansainvälinen vesirahoitusvaje, joka on huomattavan suuri. EU ja sen jäsenvaltiot ovat Global Gateway -strategian kautta edelleen suurin julkisen kehitysyhteistyön tukija muun muassa vesi-infrastruktuureja ja luontopohjaisia ratkaisuja koskevissa hankkeissa. Lisäksi tällaisiin hankkeisiin mobilisoidaan yksityisen sektorin tukea Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussan (EKKR+) kautta. EIP ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki ovat yhdessä muiden monenvälisten kehityspankkien kanssa sitoutuneet lisäämään rahoitusta vesiturvallisuuteen ja aikovat lujittaa yhteistyötään⁷⁹. EU aikoo jatkaa investointien tukemista pääasiassa rahoituslähteitä yhdistävien mekanismien ja takuiden kautta sekä parantamalla investointiympäristöä. Tätä varten se edistää oikeudellisia uudistuksia sekä tiukkoja sosiaali- ja ympäristönormeja. Esimerkkejä ovat Climate Investor 2 -sekarahoitusväline, jolla mobilisoidaan jopa 2,2 miljardia euroa vesi-, sanitaatio- ja valtameri-infrastruktuureja koskeviin hankkeisiin, sekä strategiset hankinnat ja tuki ympäristöön liittyville, sosiaalisille ja hallinnointikehyksille. Myös puhtaan kaupan ja puhtaiden investointien kumppanuuksilla voisi olla merkitystä tässä yhteydessä.

Kärkitoimet – Maailmanlaajuinen toiminta – esimerkin näyttäminen, sitoumukset ja aloitteet	Aikataulu
Edistetään vesiresilienssiä Global Gateway -strategian puitteissa tukemalla ensisijaisia veteen liittyviä aloitteita ja vahvistamalla maiden ja alueiden osallistumista toimiin.	Vuodesta 2025 alkaen

5. PÄÄTELMÄT

Komissio kehottaa jäsenvaltioita, institutionaalisia kumppaneita, yrityksiä ja kaikkia yhteiskunnan osia toteuttamaan toimia tässä strategiassa esitettyjen linjausten mukaisesti.

Komissio kutsuu joulukuusta 2025 alkaen joka toinen vuosi koolle vesiresilienssifoorumin, jossa EU:n sidosryhmät ja osapuolet, joita asia koskee, voivat käydä osallistavaa vuoropuhelua. Foorumissa arvioidaan edistymistä vesiresilienssin parantamisessa kaikilla hallinnon, liike-elämän ja kansalaisyhteiskunnan tasoilla ja seurataan tämän strategian täytäntöönpanoa.

⁷⁷ Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle ”The European Union’s strategic approach to the Black Sea region”, JOIN(2025) 135/3.

⁷⁸ [Energiayhteisön perustamissopimus - energiayhteisön verkkosivusto.](#)

⁷⁹ <https://www.eib.org/files/press/CommitmenttoWaterSecuritywithlogos.pdf>

Vuonna 2027 komissio aikoo tehdä väliarvioinnin edistymisestä tähän strategiaan sisältyvien toimien toteuttamisessa. Se aikoo myös tehdä alustavan arvioinnin vesitehokkuuden priorisointia koskevan suosituksen noudattamisesta. Joitakin toimia saatetaan päivittää tai tarkistaa tässä yhteydessä.

Vuonna 2029 komissio aikoo arvioida saavutettua edistystä ja tekee myös kokonaisvaltaisen arvioinnin niistä kansallisista toimista, joita jäsenvaltiot ovat toteuttaneet vesitehokkuuden priorisointia koskevan suosituksen mukaisesti. Lisäksi komissio aikoo kartoittaa lisätoimien tarvetta uusiin huolenaiheisiin puuttumiseksi ja tarvittaessa tarkastella uudelleen esitettyjä tavoitteita ja toimia vesiresilienssin toteuttamiseksi kaikilla yhteiskunnan aloilla.

	TOIMET	Aikataulu
ENNALLISTETAAN VEDEN KIERTOKULKU JA SUOJELLAAN SITÄ		
	Määritetään vesiputedirektiivin ja tulvadirektiivin täytäntöönpanon prioriteetit, muun muassa jäsenvaltioiden kanssa käytävän jäsennellyn vuoropuhelun avulla, ja asetetaan keskiöön veden laatu ja määrä.	2025–2026
	Tarkistetaan meristrategiaputedirektiiviä	2027
	Laaditaan veden niukkuuden indikaattorit ja kuivuudenhallintasuunnitelmia koskevat tekniset ohjeet	2026–2027
	Tuetaan tärkeimpien pilaantumisen lähteiden torjuntaa - käynnistämällä julkisen ja yksityisen sektorin aloite, jonka tavoitteena on saavuttaa teknologinen läpimurto toteuttamiskelpoisissa ja kohtuuhintaisissa PFAS-yhdisteiden ja muiden hitaasti hajoavien kemikaalien havaitsemis- ja poistamismenetelmissä, jos löydetään oikeat kumppanit, - ottamalla käyttöön apuvälineistö, mukaan lukien tehostettu mallintaminen, interaktiiviset kartat ja parhaiden käytäntöjen vaihto, jäsenvaltioiden ravinnekuormituksen vähentämiseksi.	2027 2026–2027
LUODAAN VESIÄLYKÄS TALOUS, JOSSA KETÄÄN EI JÄTETÄ JÄLKEEN JA JOKA TUKEE EU:N KILPAILUKYKYÄ JA HOUKUTTELEE SIOITTAJIA		
	Suositus vesitehokkuuden priorisoinnin periaatteesta, suuntaviivat ja Euroopan ympäristökeskuksen raportti hyödyntämättömästä vesitehokkuuspotentiaalista.	2025–2026
	Tuetaan veden uudelleenkäyttöä koskevien käytäntöjen käyttöönottoa myös muilla aloilla kuin maataloudessa ja tarkistetaan veden uudelleenkäyttöä koskevaa asetusta.	2026–2028
	<u>Julkinen vesihuolto:</u> Tuetaan vesivuotojen vähentämistä, infrastruktuurin nykyaikaistamista ja syvädatan arviointia.	2025–2028
	<u>Maatalous:</u> - Maksimoidaan YMP:n strategiasuunnitelmien käyttö vesiresilienssin alalla. Tätä varten jaetaan tietämystä ja innovatiivisia ratkaisuja, joita on edistetty EU:n YMP-verkoston, eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden (EIP-AGRI) sekä parannettujen ja riippumattomien tilojen neuvontapalvelujen puitteissa. - Kannustetaan myös seuraavalla ohjelmakaudella viljelijöitä parantamaan tilojensa ympäristö- ja ilmastotehokkuutta, myös kohti parempaa vesienhallintaa.	2025–2026
	<u>Teollisuus ja energia:</u> - Käynnistetään pilottihanke, jolla edistetään vesitehokkuutta, mukaan lukien vedettömät ja suljetun vesikierron teknologiat, valikoiduissa teollisuusklustereissa. - Lisätään vedenkäyttö unionin yhteisen järjestelmän parametreihin, joilla arvioidaan datakeskusten	2025–2026

	kestävyyttä, ja ehdotetaan vedenkulutuksen vähimmäisvaatimuksia. Käynnistetään julkisen ja yksityisen sektorin aloite, jonka tavoitteena on saavuttaa teknologinen läpimurto toteuttamiskelpoisissa ja kohtuuhintaisissa jäähdytysmenetelmissä, jos löydetään oikeat kumppanit.	
	Edistetään parhaiden käytäntöjen vaihtoa makean veden taseista, vesitilinpidoista, vesitehokkuudesta ja älykkästä vedenmittauksesta kaikilla talouden aloilla.	Vuodesta 2025 alkaen
	Arvioidaan saatavilla olevan vesidatan laatua ja esitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotus uusien ympäristötilinpidon moduulien käyttöön ottamiseksi vesitilinpitoa varten.	Vuoden 2026 loppuun mennessä
TURVATAAN PUHDAS JA KOHTUUHINTAINEN VESI KAIKILLE SEKÄ LISÄTÄÄN KULUTTAJAIN JA MUIDEN KÄYTTÄJÄIN VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIA		
	Puututaan tuotteiden vesijalanjälkeen tuotteiden ekologista suunnittelua koskevan asetuksen ja EU-ympäristömerkin mukaisten vaatimusten asettamisen tai päivittämisen yhteydessä.	2025–2027
	Edistetään parhaita käytäntöjä suuren yleisön tietoisuuden lisäämisestä ja veden hinnoittelun merkityksestä, jotta voidaan edistää vesitehokkuutta, kustannusten kattamisen periaatteen ja aiheuttamisperiaatteen soveltamista sekä asiaan liittyvää kansallista vesialan hallinnointia.	2026–2027
	Edistetään vesiresilienssiä koko rakennetussa ympäristössä uuden eurooppalaisen Bauhaus-välineen tulevan työohjelman (2026–2027) ja tulevan kohtuuhintaista asumista koskevana suunnitelman avulla.	2026
HALLINNOINTI JA TÄYTÄNTÖÖNPANO MUUTOKSEN VAUHDITTAMISEKSI		
	Tehostetaan täytäntöönpanon valvontaa ja käynnistetään jäsenneuljja vuoropuheluja kaikkien jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan nopeuttaa ja laajentaa EU:n vesialan säännösten täytäntöönpanoa, ottaen huomioon keskeiset täytäntöönpanon valvonnan prioriteetit, jotka perustuvat vesienhoitosuunnitelmien ja tulvariskien hallintasuunnitelmien tuoreimpaan arviointiin.	2025–2026
	Järjestetään Cohesion for Transitions Community of Practice -foorumin puitteissa säännöllisiä keskusteluja alueiden, kuntien ja vesialan viranomaisten kanssa, jotta voidaan edistää parhaiden käytäntöjen vaihtoa ”pesusienimaisemista” ja rajatylittävää vesialan yhteistyötä Interreg-ohjelman mukaisesti.	2025–2027
	Käynnistetään katseluohjelma, jossa ympäristötiedot on integroitu vesi- ja energiaverkkoihin liittyvien tietojen kanssa, jotta jäsenvaltioiden on aluesuunnittelun yhteydessä helpompi yksilöidä parhaat alueet paljon vettä käyttävää liiketoimintaa varten kaikkien hyödyksi.	2027
	Perustetaan vesiresilienssiä käsittelevä foorumi.	Vuodesta 2026 alkaen
RAHOITUS, INVESTOINNIT JA INFRASTRUKTUURI VAKAAN TARJONNAN AIKAANSAAMISEKSI		
	Käynnistetään yhteistyössä komission kanssa EIP:n vesiohjelma ja neuvontapalvelu kestävyden edistämiseksi vesialalla, jotta voidaan lisätä avustusta mahdollisille lainanottajille ja vahvistaa siten hankejatkumoa.	2025

	Tuetaan jäsenvaltioita ja alueita koheesipolitiikan varojen uudelleenkohdentamisessa vesiresilienssiin väliarvioinnin yhteydessä.	2025
	Luodaan vesiresilienssi-investointien edistämismäline.	2026–2027
	Käynnistetään vihreitä ja sinisiä käytäviä koskeva aloite, jolla tuetaan ekologisten ympäristöjen ja infrastruktuurien, myös jokien, kosteikkojen ja rannikoiden, ennallistamista veden kiertokulun palauttamiseksi noudattaen lähteestä mereen - lähestymistapaa.	2027
	Hyväksytään luontohyvityksiä koskeva etenemissuunnitelma, jotta voidaan hyödyntää näiden välineiden potentiaalia ja luoda kannustimia niiden markkinoiden skaalaamiseksi.	2025
	Käytetään teknisen tuen välinettä jäsenvaltioiden apuna, jotta ne kykenevät vastaamaan veteen liittyviin haasteisiin, varsinkin niihin, jotka on yksilöity eurooppalaisessa ohjausjaksossa.	Vuodesta 2025 alkaen
KESTÄVÄN VESIHALLINNAN EDISTÄMINEN JA YKSINKERTAISTAMINEN DIGITALISAATION JA TEKOÄLYN AVULLA		
	Kehitetään ja otetaan käyttöön Destination Earth -aloitteen ja eurooppalaisen valtamerten digitaalisen kaksosen vesiresilienssisovellukset ja asetetaan ne vuoteen 2030 mennessä kansallisten ja paikallisten hallintojen saataville EU:ssa ja sen ulkopuolella.	2025–2030
	Laaditaan vesialan digitalisaatiota koskeva EU:n laajuinen toimintasuunnitelma, johon sisältyy älykästä mittaamista kaikille koskeva EU:n laajuinen aloite.	2026
	Käynnistetään vesialan teemakeskus Copernicus-ohjelman puitteissa.	2026
TUTKIMUKSELLA JA INNOVOINNILLA, VESITEOLLISUUDELLA JA OSAAMISELLA PAREMPAA KILPAILUKYKYÄ		
	Tieteen ja politiikan rajapinta, jonka avulla voidaan levittää tuloksia, jotka on saatu EU:n rahoittamista T&I-hankkeista, esimerkiksi keskitetyn asiointialustan kautta.	2026
	Vesiresilienssiä koskeva T&I-strategia	2026
	Vesiälykäs teollinen allianssi kilpailukykyyn edistämiseksi	2026
	Euroopan vesiakatemia	2026–2027
	Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) alainen osaamis- ja innovatiosyhteisö, joka käsittelee vesi-, meri- ja merenkulkualaa ja asiaankuuluvia ekosysteemejä.	2026
	Edistetään lisätutkimusta ja -innovointia kestäväen suolanpoiston edistämiseksi	2026
	Water Tech -haaste yhteistyössä Euroopan innovaationeuvoston kanssa	vahv. myöh.
TURVALLISUUS JA VARAUTUMINEN KOLLEKTIIVISEN HÄIRIÖNSIETOKYVYN PARANTAMISEKSI		
	Parannetaan maa- ja vesialueilla sijaitsevien vesi-infrastruktuurien häiriönsietokykyä panemalla täytäntöön kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva direktiivi.	2025
	Tehostetaan EU:n reaaliaikaisia varhaisvaroitus- ja seurantajärjestelmiä vahvistamalla eurooppalaista kuivuuden seurantajärjestelmää ja Copernicuksen hätätilanteiden hallintapalvelun eurooppalaista tulvatietojärjestelmää.	Vuodesta 2025 alkaen

	Hyväksytään eurooppalainen ilmastomuutokseen sopeutumista koskeva suunnitelma	2026
	Lujitetaan vesivälitteisten tartuntatautien ehkäisyä panemalla täytäntöön rajatylittäviä vakavia terveysuhkia koskeva asetus (EU) 2022/2371.	Vuodesta 2022 alkaen
MAAILMANLAAJUINEN TOIMINTA – ESIMERKIN NÄYTTÄMINEN, SITOUMUKSET JA ALOITTEET		
	Edistetään vesiresilienssiä Global Gateway -strategian puitteissa tukemalla ensisijaisia veteen liittyviä aloitteita ja vahvistamalla maiden ja alueiden osallistumista toimiin.	Vuodesta 2025 alkaen
	Vahvistetaan vesien hallinnointia maailmanlaajuisella tasolla käymällä keskusteluja tulevasta maailmanlaajuisesta vesien hallinnointia koskevasta kehyksestä.	Vuodesta 2025 alkaen
	Edistetään rajatylittävää vesiyhteistyötä tukemalla liittymistä YK:n rajavesistöyleissopimukseen.	Vuodesta 2025 alkaen
	Tuetaan parannettujen juomavesilähteiden ja/tai saniteettitilojen saatavuutta vähintään 70 miljoonalle ihmiselle, mobilisoidaan suurempia investointeja ja parannetaan EU:n vesiteollisuuden kilpailukykyä.	Käynnissä
	Skaalataan huomattavasti investointeja luontopohjaisten ratkaisujen käyttöön infrastruktuureissa tai niiden yhteydessä.	Vuodesta 2026 alkaen
	Nivotaan vesi osaksi kansainvälisiä prosesseja, mukaan lukien Rion yleissopimukset, jotka koskevat ilmastomuutosta, luonnon monimuotoisuutta ja aavikoitumista.	Vuodesta 2025 alkaen
	Tehostetaan Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehityksen veteen liittyvien päämäärien ja tavoitteiden ⁸⁰ täytäntöönpanoa.	käynnissä
	Lisätään EU:n osallistumista Ramsarin yleissopimukseen.	Vuodesta 2025 alkaen
	Vahvistetaan osallistumista muun muassa G7- ja G20-ryhmiin, rajavesistöyhteistyötä koskevaan koalitioon, Freshwater Challenge -aloitteeseen ja Bakun vesivuoropuheluun.	Vuodesta 2025 alkaen
	Arvioidaan kunkin ehdokasmaan investointitarpeet vesialan säännösten noudattamiseksi.	Vuodesta 2026 alkaen
	Tehostetaan osallistumista Välimeren unioniin ja Välimeren sinisen talouden kumppanuuteen.	Vuodesta 2025 alkaen

⁸⁰ <https://www.cbd.int/gbf/targets>

Ennallistetaan veden kiertokulku ja suojellaan sitä

Vuoteen 2030 mennessä osoitetaan vähintään 30 prosenttia EU:n rannikoiden ja makean veden luontotyypeistä, joiden tila ei ole hyvä, ennallistamistoimenpiteiden piiriin (*luonnon ennallistamista koskeva asetus*).

Vuoteen 2030 mennessä varmistetaan, että vähintään 30 prosenttia lajeista ja luontotyypeistä, joiden suojelun taso ei tällä hetkellä ole suotuista, on suojeltujen lajien ja luontotyyppien luokassa, tai edistytään niin, että kehityssuunta on tältä osin vahvasti myönteinen (*vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia*).

Vuoteen 2030 mennessä ennallistetaan EU:ssa vähintään 25 000 kilometriä jokia vapaana virtaaviksi joiksi (*vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia*).

Vuoteen 2027 mennessä jäsenvaltioiden on suojeltava, parannettava ja ennallistettava kaikkia pinta- ja pohjavesimuodostumia hyvän tilan saavuttamiseksi (*vesipuidedirektiivi*).

Luodaan vesiälykäs talous, jossa ketään ei jätetä jälkeen ja joka tukee EU:n kilpailukykyä ja houkuttelee sijoittajia

Vuoteen 2030 mennessä otetaan käyttöön ja tehostetaan vesitehokkaita käytäntöjä, jotka perustuvat voimassa olevaan EU:n lainsäädäntöön, kaikkein eniten vettä käyttävillä aloilla, muun muassa seuraavilla:

- Energia: jäsenvaltioissa ryhdytään toteuttamaan kansallisia perusparannussuunnitelmia (jotka on määrä laatia *vuoteen 2026 mennessä*), jotta olemassa olevia rakennuksia voidaan perusparantaa asteittain erittäin energiatehokkaiksi ja hiilivapaiksi rakennuksiksi vuoteen 2050 mennessä hyödyntäen myös sellaisia lähestymistapoja ja ohjelmia, joissa tarkastellaan vedenkäsittelyä (*rakennusten energiatehokkuusdirektiivi*).
- Teollisuus: vedenkäyttö alkaa vähentyä merkittävästi EU:n suurimmissa teollisuuden ja kotieläintuotannon prosesseissa (*teollisuuden päästöjä koskeva direktiivi*).

Lisäksi *vuoteen 2027 mennessä* myönnetään YMP:n strategiasuunnitelmien puitteissa (pakollisia vaatimuksia pidemmälle) tukea käytännöille, joilla parannetaan maaperän terveyttä (ja siten lisätään vedenpidätyskykyä ja rajoitetaan eroosiota). Tuki kattaa 47 prosenttia EU:n maatalousmaasta. Tuki torjunta-aineiden kestävää käyttöä edistävälle käytännölle kattaa 27 prosenttia EU:n maatalousmaasta ja tuki parannetun ravinnehuollon käytännölle 15 prosenttia EU:n maatalousmaasta (YMP:n tuki ja YMP:n strategiasuunnitelmat).

Vuoteen 2030 mennessä jäsenvaltiot, joissa vuototasot ylittävät EU:n laajuisen kynnyksarvon (joka on määrä asettaa vuoteen 2028 mennessä), esittävät toimintasuunnitelman vuotojen vähentämiseksi vesihuoltoverkkoissaan (*juomavesidirektiivi*).

Vuoteen 2030 mennessä komissio ja jäsenvaltiot edistävät käsitellyn yhdyskuntajäteveden uudelleenkäyttöä kaikkiin asianmukaisiin tarkoituksiin myös muilla aloilla kuin maataloudessa ja arvioivat, onko mahdollista ja tarkoituksenmukaista asettaa EU:n tavoite veden uudelleenkäytölle kaikilla talouden aloilla (*veden uudelleenkäyttöä koskeva asetus*).

Turvataan puhdas ja kohtuuhintainen vesi kaikille sekä lisätään kuluttajien ja muiden käyttäjien vaikutusmahdollisuuksia

Vuoteen 2027 mennessä jäsenvaltiot ottavat käyttöön läpinäkyvän juomavesi- ja jätevesilaskutuksen, jolla lisätään kuluttajien tietoisuutta omasta vedenkulutuksesta ja veden todellisesta hinnasta, sekä seurantarjestelmät, joilla seurataan kansanterveysparametrejä yhdyskuntajätevesissä hätätilanteiden varalta (*juomavesidirektiivi* ja *yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettu direktiivi*).

Vuoteen 2029 mennessä jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle, millaisilla toimenpiteillä ne parantavat juomaveden ja sanitaation saatavuutta kaikille, myös haavoittuvassa asemassa oleville ja

syRJäytyneille ryhmille, ja ryhtyvät pitämään komission ajan tasalla tästä asiasta kuuden vuoden välein (*juomavesidirektiivi ja yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettu direktiivi*).

Vuoteen 2030 mennessä EU tukee parannettujen juomavesilähteiden ja/tai saniteettitilojen saatavuutta 70 miljoonalle ihmiselle (*EU:n sitoutuminen Water Action Agenda -toimintasuunnitelmaan*).

Vuoteen 2033 mennessä kaikki yli 100 000 asukkaan kaupungit EU:ssa laativat kokonaisvaltaiset yhdyskuntajätevesien hallintasuunnitelmat, joissa asetetaan etusijalle luontopohjaiset ratkaisut ja vihreät/siniset infrastruktuurit (*yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettu direktiivi*).